

Szerkesztőség

Arad, Aosev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regela Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 300 Lei.

Fél évre ... 180 Lei.

Negyed évre ... 75 Lei.

Havonta ... 25 Lei.

Hirdetések díjszabás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Az iparosok szervezkedése a kamarákon kívül.

Irta: dr. Székely Aladár.

Az Aradi Közlöny november 26-iki számában már reá mutatott arra, hogy a királyságbeli fel fogás és a készülőben levő új törvényjavaslat szerint a kereskedelmi és iparkamarák már a közeljövőben megszűnnek a kis- és közép iparosok képviselői gyanánt működni. Az új törvénytervezet szerint csak azok az iparosok maradhatnak a kereskedelmi és iparkamarák teljes jogú tagjai, akik cégüket törvényszéki leg bejegyeztették. November 26-iki cikkemben arra is rávilágítottam, hogy a kereskedelmi és iparkamarákban való benmaradás az iparosság részére eminens érdek volna ugyan, azonban, amint az alábbiakból kifogó tűnnek, a kis- és középiparnak az új tervezet szerint ebből haszna annyi sem lehetne. Minthogy az új törvénytervezet szerint a kézművesek és középiparosok csak akkor lehetnek a kereskedelmi és iparkamaráknak teljes jogú tagjai, ha cégüket bejegyeztették, ez reájuk oly terhet róna, amit elviselni nem volnának képesek. A kereskedelmi törvény, szerint ugyanis a cégbejegyzés nemcsak jogokkal, de súlyos kötelezettségekkel jár: kötelesek a bejegyzett kereskedők és iparosok a kettős könyvvitel szabályai szerint rendes könyveket vezetni, évenként vagyonleltárt felvenni stb. A kézművesek és középiparosok üzemenek, illetve üzletének terjedelme rendszerint nem oly nagy, hogy fizetett könyvelő alkalmazását megbirná; ahhoz pedig nem minden iparosnak van ideje és kedve, hogy fárasztó napi munkájának elvégzése után a kettős könyvvitel szabályait elsajátítsa s könyveit maga vezesse. A könyvvezetési kötelezettség elmulasztása ezenfelül, az esetre, ha az illető bejegyzett iparos, vagy kereskedő könyveket nem vezetett, — de szerencsétlenségére fizetése képtelen né válik, — igen súlyos büntetőjogi következményekkel is jár, a mennyiben a büntető törvénykönyv 414. §-ának 4. pontja értelmében „oszlárd bukás büntetett követi el az, aki kereskedelmi könyveket, ha a törvény ezek vezetésére kötelezte, nem vezetett”.

Gondoljunk még arra is, hogy bejegyzett kereskedőknél és iparosoknál minden előzetes bejelentés

nélkül megjelenhetnek a pénzügyi közegek s vizsgálhatják, vajjon adózási szempontból rendesen vezet-e az illető a könyveit, meg lehet-e azokból üzlete forgalmát és vagyoni állapotát állapítani? S a legkisebb szabálytalanság esetén igen súlyos, gyakran tízezrekre menő bírsággal sújthatják az illetőt. Tehát az új törvénytervezet a kis- és középiparosokra olyan súlyos terhet ró a cégbejegyzés kötelezővé tétele által, ami nélkül nem maradhatnak továbbra is a kereskedelmi és iparkamarák teljes jogú tagjai, hogy azt elviselni nem képesek.

Annak pedig, hogy a kis- és középiparosok cégbejegyzés nélkül is tagjai maradjanak a kereskedelmi és iparkamarának, azért nem volna gyakorlati értéke, mert az új törvénytervezet szerint az ilyen be nem jegyzett iparosok sem nem választók, sem nem választhatóak a kereskedelmi és iparkamara kötelekében, csupán a tagsági díjak fizetésére kötelezhetőek. Az ilyen „tagság”, amely minden jog elvesztésével jár és csak a terhek viselését jelenti, nem lehet kecségető a jövőt illetőleg a törvényszéki leg be nem jegyzett iparosokra. A kereskedelmi törvény 5. §-a szerint a kereskedelmi cégbejegyzésre és a könyvek vezetésére vonatkozó szabályok azokra az iparosokra egyáltalában nem vonatkoznak, akiknek üzlete a kis ipar körét meg nem haladja. Ha tehát a törvény nem kötelezi az ilyen iparosokat erre, miért vennének önként és kényszerítő okok nélkül súlyosabb terhet magukra az eddiginél? Viszont tagsági díjakat fizetni aktív és passzív kamarai választói jog nélkül, — ez oly jogtalanság volna, amiből az önértékes iparos nem kér.

Ami az új alakulás lényegét illeti, az nem lehet egyéb, mint a kereskedelmi és iparkamarán kívül álló iparosságnak autonóm szervezete. A szervezet formája azonban különböző módzatok szerint képzelhető el és valósítható meg. Ha bizonyos volna az, hogy az új alakulás rögtön elnyeri a törvényhozás jóváhagyását és azt legalább részben hatósági jogkörrel is fel fogják ruházni, akkor könnyű volna a válasz: olyképp kell az új ipari szindikátusokat meg-

alakítani, hogy azok az ipartestületeket is magukban foglalják, vagy ha ez nem volna lehetséges, akkor az ipartestületek fennmaradását lehetővé tegyék, mert ez utóbbiak a kis- és középiparosságnak jól bevált és tisztos múlttal dícsérvő intézményei.

Az új szindikátusokat ezentúl oly módon kell megszervezni, hogy programjukba felvegyék és érvényre juttassák mindazt, ami az iparosság általános helyzetének feljavítása, a hatóságok előtt való képviselése, a kormányval szemben való egységes fellépése, az ipari ügyekben a hatóságoknak s a kormánynak adandó szakszerű felvilágosítások és véleményezések, az egyes iparágak és ipari érdekeltségek egymásközötti vitáinak és sarkódásainak döntő bíról elintézése, kollektív szerződések kötése, az iparosság közös érdekét érintő új törvényhozási intézkedések kiharcolása, s az állami támogatások elnyerése tekintetében egyfelől a kereskedelmi és iparkamarák, másfelől az ipartestületek gyakorlatában helyesnek, hasznosnak és kivihetőnek bizonyult.

Ahhoz, hogy a szindikátus meg alakulhasson, az iparosok önkéntes csatlakozására van szükség; hiszen a kereskedelmi és iparkamarák nem fogják önként kifizetni a jó fizető tagjaikat, sőt mindent elkövetnek a tekintetben, hogy az összes iparosokat maguknak megtartsák. Azonban az önkéntes csatlakozás révén megalakuló szindikátusnak, ha boldogulni akar, ki kell küzdenie azt a jogot, hogy minden törvényszéki leg be nem jegyzett iparos köteles legyen a szindikátus tagjai közé belépni, mihelyt az iparendélyt megkapja. — Elképzelhető volna ugyan az ipari szindikátus olyan magánegyesülés formájában is, a minő a Gyosz (Gyáriparosok Országos Szövetsége) avagy a kereskedő tanács (Sfatul Negustoresco), azonban helyesebb volna, ha az ipari szindikátusnak olyan formában sikerülne elismertetését elnyernie, hogy külön törvényhozási intézkedés biztosítsa a szindikátus jogi helyzetét úgy a saját tagjaival, mint a kormánnyal s a hatóságokkal szemben: t. i. hogy az mint a kis- és középiparosok egyetemleges képviselője, törvény által elismert testület legyen.

Az ipari szindikátusok megalakulhatnának városonként, vármegyénként s esetleg minden olyan nagyközségben, a melyben legalább 100 önálló iparos működik. Az ipari szindikátusok helyi tagozatait aztán főszindikátusokká egyesülhetnének, még pedig lehetőleg a kereskedelmi és iparkamarai körletek betartásával. Az erdélyi főszindikátusok aztán egy cluji székhellyel felállítandó szindikátusi szövetségben egyesülhetnek, amely a királyságbeli, bukovinai és besszarábiai szindikátusi szövetségekkel együtt képviselné a Románia régi és új területein élő és törvényszéki leg be nem jegyzett kis- és középiparosok összességét. Hogy egy ilyen országos főszindikátus milyen imponáns közgazdasági tényező volna és milyen súlyal képviselhetné a benne egyesült iparosokat, azt külön hangsúlyozni felesleges.

Az akarattól a tettig ugyan még hosszú az út; azonban eredménynek tekinthetjük már az iparosok megmozdulását egymagában véve is. Az iparosok előtt még csak körvonalaiiban látszik ugyan az újonnan megalakítandó szindikátusi szervezet, de már szilárd és eltökélt szándékuk, hogy azt valamilyen formában feltétlenül meg alakítsák; és noha még most a cluji szindikátusi kongresszus előtt, amelyet egy hónapon belül megtartanak, azt, hogy a szervezkedésnek melyik formáját fogják az erdélyi iparosok választani, előre nem tudjuk, annyi már bizonyos, hogy a törvényszéki leg be nem jegyzett iparosok a kamarákon kívül is élni akarnak és maguk akarják sorsuk intézését kezükbe venni.

Kudarc Lausanne-ban.
(A törökök magatartása krítkus helyzetet teremtett.)
Lausanne. A lapok szerint az oroszok újabb jegyzéket intéztek a szövetségesekhez, amelyben hangsúlyozzák, hogy Oroszország békeegyezségének bizonyítottául elfogadja a szövetségesek azon feltételét, hogy az orosz delegátusok csak a tengerszorosok ügyének tárgyalásánál vehetnek részt a konferencián. (Rador.)
Lausanne. A szövetségesek körében a most kialakult helyzetet nagyon kritikusan tartják. A tengerszorosok kérdésében kiküldött bizottság tegnap ülést tartott, amelyen Imed pasa közölte, hogy az angorai nemzetgyűlés követeli Törökország szuverenitását a tengerszorosok felett. Curson megjegyzi te, hogy ez egyáltalában nem fed

a konferencia programját. *Izmed* pasa az ülés után kijelentette, hogy a törökök álláspontjának visszautasítása a tengerszorosok kérdésében sérti Törökország szuverenitását. Egyébként a konferencián résztvevő szövetséges delegá-

tusok élénken sajnálják a törökök nem várt dacos magatartását, ami a konferenciát rendkívül kritikus helyzetbe juttatja. Megállapítják, hogy a békés helyzetet csakis a szövetségesek szoros egyetértése mentheti meg. (Rador.)

Arad — bányási kereskedő-szövetség.

(Alakuló nagy-gyűlés. — A kereskedelem bajai. — Érdekes indítványok.)

Az aradi kereskedők szempontjából nagyjelentőségű gyűlés folyt le vasárnap délelőtt a város háza közgyűlési termében. Az *Aradi Közlöny* vasárnapi számában már ismertette a gyűlés célját: az aradi kereskedelmi egyesületek beléptek a bányási kereskedők egyesületének szövetségébe és megalakították az *Arad-Bányási Kereskedők Egyesületének Szövetségét*. Vasárnapi számunk vezércikke már behatóan méltatta a nagyszabású esemény jelentőségét Arad kereskedelmi életére, ez alkalommal a nagygyűlés lefolyását ismertetjük részletesen.

Beolvadás a Kereskedelmi Testületbe.

Vasárnap délelőtt 10 órakor az Aradi Kereskedők Köre *Faragó Rezső* elnökle alatt közgyűlést tartott, amelyen határozati-lag kimondották az Aradi Kereskedők Testületébe való beolvadást. Az Aradi Kereskedők Testületének bár jóval kevesebb volt a taglétszáma, mint a Kereskedők körének, mégis a Körnek kellett a beolvadást kimondania, mert a Testületnek különböző ingatlanvagyonra is van és ennek átírása körülményessé tette volna azt, hogy a Kereskedelmi Testület mondja ki a Kereskedők Körébe való beolvadást. Ezután a kibővült Kereskedelmi Testület tartott közgyűlést *Tömör Jenő* elnökletével és elhatározta a Bányási Kereskedők Egyesületének Szövetségéhez való csatlakozást.

A kereskedelmi egyesületek nagygyűlése.

Délelőtt fél 11 órakor kezdődött az aradi és a bányási kereskedelmi egyesületek nagygyűlése. Az aradiakon kívül a temesvári, orsovai, lugosi, karánsebesi, resicai, lippai és a nagyszentmiklósi kereskedők egyesületeinek kiküldöttjei nagy számban vettek részt. A városháza hatalmas közgyűlési termét zsufolásig megtöltötték a legnagyobb részben messze vidékről összegyűlekezett kereskedők. A hatóságok részéről dr. *Beles Jenő* alispán prefektus helyettes, dr. *Robu János* Arad város főjegyző-mestere, *Margincan-tin Titusz* pénzügyigazgató és *Trimbitianu* iparfelügyelő jelentek meg a nagygyűlésen, amelyen az aradi kereskedelmi és iparkamarát *Zima Tibor* főtitkár, országgyűlési képviselő, a Kereskedelmi Tanácsot (Sfatul Negustoresc) *Ádám György* a Victoria takarékpénztár vezérigazgatója képviselték. Kivülök az aradi Lloyd Társulat, valamint az aradi utazók és ügynökök egyesületének delegáltjai is megjelentek a nagygyűlésen.

Tömör Jenő nyitotta meg a nagygyűlést, üdvözölte a megjelent vidéki kereskedőket és a vendégeket, hangsúlyozta az összejáratás szükségességét és a közös munka fontosságát, végül beie-

tette az Aradi Kereskedelmi Testület csatlakozását a Bányási Kereskedők Egyesületének Szövetségéhez, majd átadta a nagygyűlés elnökségét *Kun Richárd* szövetségi elnöknek. *Kun Richárd* a temesvári kereskedők egyesületének, valamint a bányási kereskedelmi egyesületek szövetségének elnöke beköszöntőjében ecsetelte a két szövetség városi elnökei közötti kapcsolatát, amelyek közgazdasági téren találkoznak először a közös, közhasznú munka jegyében és a régi versengés helyett a mostani nehéz viszonyok között fokozottan érzik az egymásra utaltságot. Mindkét város határváros lett, elveszítette hinterlandját és egyaránt szenved a közlekedés és vámkezelés nehézségei, az egyenetlen adók és a különböző hatósági intézkedések súlya alatt. Buzdítja a kereskedőket, hogy foglalják el a társadalomban az őket méltán megillető helyet, mint ahogy a nyugati államokban a kereskedő az állam legelső, legtekintélyesebb és legbefolyásosabb polgára. Elítéli az erős antimerkantilizmust, amelyet csak úgy lehet megváltoztatni, ha a kereskedők önmaguk között ki-ki körülből az oda nem való kivételes elemeket, akik csak a gyors meggazdagodást tűzték ki célul. Fokozottabb szervezkedésre hívja fel a vidék összes kereskedőit és hangsúlyozza, hogy különösen a vidéki kiskereskedők érdeke az egyesületekbe való belépés, mert a falusi kereskedők ritkán vannak abban a helyzetben, mint a városi kereskedők, hogy önmaguk lássák el ügyeiket.

Az elnöki megnyitó után *Endre Engel* Károly szövetségi titkár és dr. *Szöllösy Zsigmond* aradi főtitkár bizták meg a jegyzőkönyv vezetésével, a jegyzőkönyv hitelesítésével pedig *Domány Sándor* és *Maresch Gyula* aradi, *Nobel Mór* orsovai és *Kecskeméthy Sándor* temesvári kereskedőket bizták meg. A tárgysorozat harmadik pontjaként az alapszabályok módosítása szerepelt. A szövetség eddigi címét megváltoztatták úgy, hogy ezután Bányási Kereskedők Egyesületének Szövetsége helyett Arad-Bányási Kereskedők Egyesületének Szövetsége cím szerepel az alapszabályokban. Megváltoztatták az alapszabályoknak a vezetőségre vonatkozó részét is olyképpen, hogy a szövetség elnöke a temesvári kereskedők egyesületének, mindenkor elnöke, társelnöke pedig az aradi kereskedők egyesületének elnöke, vagy társelnöke. A szövetséghez tartozó összes kereskedelmi egyesületek elnökei alkotják a szövetség végrehajtó bizottságát. A szövetség minden negyedévben

más városban közgyűlést tart. Az alapszabályváltoztatást a közgyűlés elfogadta.

(Adóügyek.)

Szöllösy Zsigmond dr. a forgalmi és adóügyek tárgyában nyújtott be határozati javaslatot. Egy régi adórendszer sirjánál és egy új bölcsőjénél állunk, kezdete beszédét. Az új adórendszer nem ismeri a közvélemény, csak annyi ismeretes, hogy annak megalkotásához nem kérték ki a szakközégek véleményét. Az új adótörvénytervezetről nem hivatalos uton már több ismertetés került nyilvánosságra és ezek meglehetősen ijesztőnek mutatják a jövő képét. Különösen a városi pótdók évekre visszamenőleges felémelése jelent majd súlyos helyzetet. A forgalmi adóról szóló törvény helytelen értelmezéséről közli tapasztalatait. Forgalmi adót ugyanis nemcsak a készpénzeladások után, hanem a kihitelezett összegek után is kell fizetni. A kihitelezett összegek után járó forgalmi adót múlt év elejétől visszamenőleg most egy összegben kell kifizetni. Példának felhossa az Astra műveket, amely ugyszólván csakis az állam részére dolgozik és hosszú időre terjedő hitelre, mert az állam nagyon késedelmesen fizet, ezzel szemben most *milliókra menő tételek után kell forgalmi adót fizetni az Astra gyárnak a mostani súlyos pénzzükre idején*. A következő határozati javaslatot terjeszti elő: 1. A kihitelezett összegek után forgalmi adó ne legyen fizetendő, csak ha az összegek már befolytak. A számlákon a forgalmi adót fel lehessen tüntetni. 2. Megkérendő a kormány, hogy minden adó, közgazdasági és kereskedelmi jellegű törvényjavaslatot véleményezés végett küldje meg a Szövetségnek.

A határozati javaslatához *Zima Tibor*, *Grünwald Márton* és *Faragó Rezső* szóltak hozzá. *Zima Tibor* az erdélyi és a regátsai kereskedők közötti különbséget ismertette. Közli, hogy tudomása szerint az új adótörvény lényegesen enyhébb lesz a mostaninál. *Grünwald Márton*, a temesvári Zamfirescu csokoládégyár igazgatója a kereskedelem szabaddáté léte követelte, a maximálások és a különböző korlátozások ellen szólalt fel. *Faragó Rezső* kérte, hogy a szövetség minden egyesületi székhelyen állítson fel adóügyosztályokat, amelyek a kereskedők részére adóügyekben felvilágosításokat nyújthatnak.

Endre Engel Károly szövetségi titkár a vasuti és szállítási és vámolás terén felmerült nehézségeket ismertette. Határozati javaslatot olvas fel, amelyet a közlekedési és a kereskedelmi miniszterhez kér felterjeszteni és ebben a vámolás idejére kirótt magas fekbérek enyhítését kéri. *Moskovitz Izidor* és *Paszternák Márk*

felszólalása után a határozati javaslatot elfogadták.

(Ünnepnapok.)

Radó Henrik dr. a lugosi kereskedők egyesületének titkára az üzletzárás kérdésének szabályozásának ügyében szólalt fel és kérte, hogy a szövetség forduljon a belügyminiszterhez, aki rendeletileg szabályozza azt, hogy mely ünnepeken kell az üzleteket zárva tartani. Ismertette azt a miniszteri rendeletet, amely csupán két ünnepnapot rendel el a magánosokra és magánvállalatokra is kötelezőnek. Az egysülés ünnepét, május 23-án és a bizonytalan dátumra eső hősök ünnepét. Ezzel szemben különböző hatóságok, sokszor egymással ellentétben igen sűrűn rendelik el a felekezeti ünnepek alkalmával is az üzletek bezárását. Tekintettel arra, hogy januárban 11 vörös betűs nap szerepel a naptárban a javaslatra kimondották a sürgősséget. A szövetség táviratilag fordul a belügyminiszterhez a kérdés rendezése végett.

Böhm Árpád dr. a temesvári kereskedők egyesületének ügyésze a módosítandó spekulációs törvény ügyében kérte a Szövetség állásfoglalását. Ismerteti a 2969. számú törvényrendelet súlyosságát, amely a kereskedőket arra kényszeríti, hogy a beszerzési áron kalkulálják árakat akkor, a mikor az utánpótlási árak jóval magasabbak. Ezáltal a kereskedők óriási veszteségeket szenvednek. Rámutat arra, hogy helytelen az az álláspont, amely a spekulációt teszi felelőssé a mai gazdasági helyzetért. *Az okokat kell megszüntetni, amelyek a spekulációt előidézik. Hangsúlyozza, hogy nem a korlátozó intézkedések, hanem elsősorban a termelés növelése, majd a valuta megjavítása, a szállítási és vámolás nehézségek megszüntetése és az ennek kapcsán előálló gazdasági konszolidáció és mindenek előtt a szabad kereskedelem azok a tényezők, amelyek nyomán a közgazdasági rend újból visszatér*. A kormányhoz felterjesztendő határozati javaslatában kéri az üzletzárás törvény és a maximális árak megszüntetését és a szabadkereskedelm helyreállítását. A közszükségleti cikkek árait szabályozó központi bizottságba pedig az Arad-Bányási Kereskedők Egyesületét Szövetségének szakértőit meghívni kéri.

(Indítványok.)

Faragó Rezső az aradi állapotokat tárja fel s indítványozza, hogy a temesvári példának megfelelően a Szövetség járjon közbe az iránt, hogy az árdrágítási ügyeket az eljárás megindítása előtt egy bizottság vizsgálja felül. A bizottságban a város, a rendőrség és a Szövetség egy megbízottja vegyen részt. *Zima Tibor* országgyűlési képviselő ismerteti a kereskedelmi miniszter, *Felfogását*,

a ki egy alkalommal liberálisan nyilatkozott és nincsen kifogása a kereskedelem bizonyos mértékű felszabadítása ellen, de az országálya azelőtt még szükségesnek tartja a miniszter. Vostnár aradi kereskedő azt kívánja, hogy a kereskedelemmel való foglalkozás is képesítéshez legyen kötve. Kun Richárd elnök kijelenti, hogy az új kamarai törvény foglalkozik ezzel a kérdéssel. Popa Miklós, a lippal kereskedők egyesületének elnöke román nyelven beszél. — Nagy baja a kereskedelemnek — mondotta — hogy az egész országban, de főleg Bucuresztiben a lakosság egy ötöde üzi a kávéházi zugkereskedelmet. Nagyon üdvös volna ezeket kiközösíteni és kérni a Szövetséget, hogy erre vonatkozólag tegyen lépéseket. Zápori Viktor a karánsebesi kereskedők egyesületének elnöke előterjesztést tett, hogy a Romániában erősen elharapózott hóladarendszer ellen, amely nagy károkat okoz a tisztességes kereskedelemnek és a jóhiszemű közönségnek, a Szövetség erélyesen lépjen fel. Felémeltette a házaló kereskedelem tulkapását, melynek megszorítását kívánja.

(Üdvözlések.)

Epstein Márton a lugosi kereskedők egyesületének alelnöke az aradi kereskedelmi egyesületek csatlakozása alkalmából üdvözi a Szövetséget és felkéri Zima Tibor országgyűlési képviselőt, hogy az aradi kereskedők érdekében kifejtett eredményes működését terjessze ki az egész Szövetségre. — Nobel Mór, az orsovai kereskedők egyesületének elnöke meleg szavakkal emlékezik meg az aradiak csatlakozásáról és az új hazában egyenlő kötelezettségeket és egyenlő jogokat kíván. Fleisch Árpád a resicai kereskedők egyesületének elnöke mondott végezetül üdvözlő beszédet, amely után a nagygyűlést lezárták.

A nagygyűlés után a vidékről érkezett kereskedőket a Központi étteremben pompás díszbédél vendégelték meg az aradiak. A banketten Faragó Rezső szövetségi társelnök, Kun Richárd temesvári szövetségi elnök, Grünwald Márton temesvári gyárigazgató, Kohn Sámuel temesvári kereskedő, Zápori Viktor karánsebesi elnök, Fleisch Árpád resicai elnök és Tömör Jenő aradi elnök szólahtak fel. A sajtóra mondott felkötöttöt Stauber József lapszerkesztő köszönte meg.

— Felkérjük azon t. vidéki előfizetőinket, akik lapelőfizetési hátralékukat még nem egyenlítették ki, avagy előfizetésük lejárt és azt nem újították meg, sziveskedjenek az összeget haladéktalanul az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala címére beküldeni, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk lapunk küldését beszüntetni és követelésünket, mely tetemes költséggel jár, — per. után behajtani.

Száműzték András görög herceget

(Lefokozásra és számkivetésre ítélték. — Az európai hatalmak közbelépése. — Venizelosz visszatér Athénbe.)

London. A hatalmak közbelépésének tulajdonítható, hogy az athéni forradalmi törvényszék felhagyott a halálos ítéletekkel. Az egész világ tiltakozása. Anglia erélyes eljárása ugylátszik nem tévesztették cél, mert András herceg ügyében sokkal enyhébb ítéletet hoztak. András herceget, aki tábornoki rangban egy hadsereg felett parancsnokolt, csupán lefokozásra és száműzetésre ítélték. A görög sajtóiroda hivatalos jelentést adott ki arról hogy a forradalmi törvényszék András herceget a hazaárulás bűnében vétkesnek mondotta és ezért katonai rangjának elvesztésére és örökös száműzetésre ítélte. Az ítéletet szombatn hirdették ki. Rövidesen azután megtörténik a herceg nyilvános lefokozása, majd katonai eskorttal a határig kísérik. Ott egyszerűen áteszik a határon.

Athén. A lausannei delegáció Köréből vett értesülés szerint Venizelosz Athénbe akar utazni, hogy ott helyreállítsa a rendet. Venizelosz a mostani kormányt fel akarja menteni és helyébe új kormányt kinevezni, amely Görögországot kimentené a mostani súlyos viszonyokból és visszatéríteni a rendes normális méderbe.

Athén. András görög herceg elítélésénél több vád hangzott el, amelyek között legsúlyosabb volt a szolgálati kötelezettség megszegése, helyének az ellenség előtt való hűtlen elhagyása. Enyhítő körülménynek tudták be azonban azt, hogy fiatal kora és tapasztalatlansága miatt a nagyobb katonai mozdulatokban és a magasabb taktika ismeretében járhatatlan volt.

Páris. Az Intransigeant Különfödösítőt küldött ki Athénba a forradalmi törvényszék tárgyalásaira és éppen idejében érkezett hogy jelen lehessen András herceg bünpörén, amely hétfőre, december 4-re volt kitűzve, de már szombaton reggel soronkívül elővették. Gonatasz miniszterelnök ugyanis Plasztirasz ezredesre bízta, hogy a hazaárulást bünpör határidejét kitűzze és számítván arra, hogy a legutóbbi halálos ítéletek után a hatalmak közbe fognak lépni, utasította a forradalmi bizottságot, hogy haladéktalanul tárgyalja le András herceg ügyét. Szombaton reggel kilenc órakor ült össze az állami törvényszék Vlachopoulos tábornok elnöke alatt. András herceg, a kinek tábornoki rangja van a hadseregben, polgári ruhában jelent meg és az elnökkel szemközt, nem a vádlottak padján, hanem egy széken foglalt helyet. A vádlókat, amelyet egy törvényszéki jegyző olvasott fel. Kalogerasz ezredes írása. Ugy szól a vád, hogy András herceg, mint a második hadtest parancsnoka az ellenség előtt gyáván viselkedett, amennyiben visszaretent egy támadás végrehajtásától, holott azzal megmenhette volna a harmadik hadtestet.

Papulasz tábornok a kisázsiai hadsereg parancsnoka volt az első tanu, aki a csatatervet magyarázta el és nagyon terhelően vallott a hercegre. Zariannisz he-

lyettes vezérkari főnök azt adta elő tanuvallomásában, hogy Papulasz tábornok, mint hadseregparancsnok, akinek hadseregcsoporthoz András herceg a második hadtestet vezényelte, parancsot adott a hercegnek, hogy erélyes támadásba menjen át és támogassa a harmadik hadtestet, a mely ellen a törökök haderejének zöme éppen offenzívára készült. András herceg azt válaszolta, hogy hadteste előtt a törökök hadállásokban vannak, védműveket építettek ki, az offenzíva céltalan és nem hajtotta végre a parancsot. Holott ha annak eleget tesz, minden valószínűség szerint sikerült volna az ellenséget a Zacharia folyón túl vetni és a csatát megnyerni. Mind a két tanu az elnök kérdésére azt válaszolta, hogy a hadseregparancsnok csak azért nem fosztotta meg András herceget a hadseregparancsnokságtól, mert a király testvére.

Az állami törvényszék a bizonyítási eljárás befejezése után tanácskozára vonult vissza. Éjjel tizenegy órakor hirdették ki az ítéletet, amely úgy szól, hogy a bíróság beigazoltnak látja a vádat és egyhangulag vétkesnek mondja ki András herceget az engedetlenség büntetésében, amelyet az ellenség előtt követett el, de enyhítő körülménynek veszi a herceg tapasztalatlanságát nagyobb katonai parancsnokság betöltésében, ezért tábornoki rangjától megfosztja s örökre száműzi Görögországból. Szombaton, még az ítélet kihirdetése előtt megjött Athénba Alfonz spanyol király távirata, a melyben óva inti a görög kormányt attól, hogy hálálra ítéltesse a királyi herceget.

A Chicago Tribune jelenté Athénból, hogy Franciaország, Olaszország és Belgium athéni diplomáciai képviselője újabb lépést tett a kormánynál és óvta a további levezésektől. Különösen figyelmeztették a kormányt a követek, hogy óvakodják András herceg kivégzésétől, a mely az egész múltvitőlág haragját zudítaná Görögországra. Az európai fővárosokban — mint a Temps közli — főleg Londonban és Madridban az udvaroknál nagy izgatottságot keltett a hír, hogy az athéni forradalmi törvényszék sietett András herceg pörének tárgyalásával. A herceg felesége, Battenberg hercegnő, aki közeli rokonságban áll a brit és spanyol királyi családokkal s most erre való tekintettel a francia kormány utasította athéni diplomáciai képviselőjét, hogy tegyen lépéseket a görög kormánynál András herceg érdekében.

Athén. Duzmaiusz, Paltisz, Exdaktiilos és Valettasz tábornokot szabadlábra helyezték.

Bécs. Ypsilanti herceg helyébe a görög kormány Dimitrij Drososzt kinevezte bécsi követé. Az új követ nyilatkozva, azt mondta, sajnálatos, hogy Középeurópában Görögországból a jelentések nagy késéssel érkeznek. Középeurópa közvéleményét Görögországgal szemben az angliai, amerikai és francia sajtó irányítja. A kivégzések okát ma még nem lehet megmondani, annyi bizonyos, hogy Görögországban, amely annyit szenvedett, polgárháboru tombol, a hatalmat csak a hadjog alapján lehet gyakorolni. A kivégzés a görög állam szuverén joga, amelybe nem avatkozhatik be idegen állam. Az angol követ elutasítását személyes önkénykedésnek kell tekinteni. Anglia a diplomáciai viszonyt nem szakította meg. Valótlán hitesztelés az is, hogy a görög kormány lemondott vagy hogy mondaní akar. András herceg ügyének letárgyalása után azonnal elhagyta Athént.

Athén. A száműzetésre ítélt András herceg ma reggel feleségével együtt eltávozott Athénból.

Szenet kapott a villanygyár.

A prefektus sikeres közbenjárása.

Arad város vezetősége annak idején táviratilag értesítette a Bucuresztben tartózkodó prefektust arról, hogy az aradi villanygyár szénhiánnyal küzd és ha sürgősen nem érkezik segítség, a villamos műüzeme megáll és a város világítását nem láthatja el. Georgescu János vezérfelügyelő Bucuresztben eljárt a közlekedésügyi és belügyminiszternél és kérését a miniszterek azonnal teljesítették. Táviratilag intézkedtek, hogy Petrozsényből 25 vagon szenet azonnal szállítsanak Aradra. A villanygyárnál munkatársunk érdeklődésére kijelentették, hogy ma öt vagon szenet adott át a Cfr. és így holnap estig biztosítva van a város villamos világítása. Holnap valószínűleg ismét leszállítja a vasut a rendes napi szénmennyiséget, időközben a petrozsényi szén is megérkezik és így remélhető, hogy a város világítása előtt felmerült akadályok végleg elsimulnak.

Izgalmas betörő-hajsza.

(Aki elektrómágnest lopott.)

Ma délelőtt az aradi államrendőrség régen körözött többszörösen büntefelt betörőt tartóztatott le a Marosparton. A betörőt Jantó Ferencnek hívják és az eddigi vizsgálat az utóbbi időben hat elkövetett betörést bizonyított rá, amelyeket Jantó beismerett. A letartóztatás előzményei a következők:

A zsigmondházi fűrésztelep igazgatósága tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy a telepről valaki egy motorelektromágnest lopott el. A tolvaj álkulccsal hatolt be a telep motorházába és lecsavarta az elektrómágnest. A vizsgálat megállapította, hogy a lopást egy gyakorlott ember követhette el, akinek nem ez volt az első ténykedése. Ezen az alapon indult meg a nyomozás. A detektiveknek rendelkezésére bocsájtották a nótorius és körözött betörők fényképeit. Ma délelőtt két detektív ment végig a Marosparton és egy férfi jött velük szemben, aki a kabátja alatt szorongatott valamit. Az egyik detektív a nála levő fényképek egyikében ráismert Jantó Ferencre. A detektívek azonnal leaktarták tartóztatni a betörőt, aki azonban, amikor látta, a „gyanusan” közeledő két embert, futásnak eredt. A detektíveknek hosszasan hajsza után sikerült előgnni a memenekülőt, akit a rendőrségre kísérték. Megmozgása alkalmával nagymennyiségű álkulcsot és különféle betörőszerszámot találtak nála. Jantó Ferenc eddig hat betörést ismert be, de valószínű, hogy még számos bűncselekmény terheli a lelkiismeretét.

Hogy áll a leu?

December 5-én fizettek 100 leiert:

Párisban 9— frankot
Zürichben 3.35 frankot.
Budapesten 1550 koronát
Bécsben 44800 koronát
Berlinben 5050 márkát

A város hazahozza értékeit.

(Dr. Angel István budapesti tárgyalásai.)

Dr. Angel István polgármester szabadságának leteltével ma elfoglalta hivatalát. A polgármester ma fogadta az Aradi Közlöny munkatársát és elmondotta, hogy a város megbízásából a napokban a város értékeinek hazahozatala ügyében Budapesten tartózkodott, ahol tárgyalásokat folytatott a román konzulátussal és a magyar pénzügyminiszteriummal. A polgármester határozott ígéretet kapott, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál elhelyezett értékeket egy hónapon belül Aradra lehet szállítani. Annak idején a román konzulátus közvetlenül fogja értesíteni erről a város vezetőségét. Az értékek hazahozatala annál is inkább sürgőssé vált, mert rendelet érkezett a város vezetőségéhez, amely szerint a gyám- és árvagyügyek ezentúl nem a belügyminiszterium, hanem az igazságügyminiszterium hatáskörébe tartoznak. Mivel az elhelyezett értékek nagyrésze árvák tulajdona, a város felszólítást kapott az igazságügyminiszteriumtól, hogy az értékeket utalja át az igazságügyminiszterium hatáskörébe.

Mozi.

* A morium döbbenetesen pusztító hatását érzékelteti az a film, amelyet kedden mutatott be az Uránia. A valamikor híres, népszerű, családi életében boldog Chilcot képviselőt teljesen hatalmába ejti a morium káros szenvedélye, amelynek következtében népszerűségét, tekintélyét, sőt felesége szerelmét is elveszti. Kétségbeesésében találkozik egy szegény ügyvéddel, aki a megszólalásig hasonlít a képviselőre. És megegyeznek: az ügyvéd elfoglalja a képviselő helyét. A hasonmás mindent visszaszerez. A képviselő öngyilkos lesz és az ügyvéd most már végérvényesen megmarad Chilcot képviselőnek. Ezt a nagyszerű film drámát szerdán és csütörtökön vetíti az Uránia.

* Pittsburgi bányászdrámát mutat be szerdán az Apolló. Győz az igazság, a címe ez érdekfeszítő drámának. Az egyszerű bányamunkás szenzációs találmányt fundál ki, s elhagyja az ivást, gazdag lesz. Társai egy nagyvilági nőt fogadnak, hogy karmai közé kerítse, s újból rávegye az ivásra. A ravasz fondorlat sikerül is, az eddig jó férj válni készül. A törvény szék előtt a hü feleség győz és visszatereli férjét a házi tűzhelyhez.

* Hetek titka a címe annak az izgalmas nagyszerű amerikai kalandfilmnek, amelyet vasárnap mutat be az Uránia és amely páratlan a maga nemében. Azok a csodás harcok, ideget rázó kalandok, élet-halálküzdelmek, amelyek e kiváló történetben szinte kergetik egymást, valóságos szenzációvá avatják az Uránia vasárnapi premierjét.

Kétmillió tűzoltó-felszerelésre.

(A bankok a jövő évben adnak kölcsönt a városnak.)

A tűzoltó-felszerelések kiegészítése tárgyában dr. Robu János főpolgármester elnökleite alatt ma délelőtt értekezletet tartottak az aradi bankigazgatók. A főpolgármester bejelentette, hogy a felszerelések beszerzésére két millió leis szükséges, amelyet a város nem akar pótdobban beszélni a közönségtől, hanem kölcsönt szándékozik igénybe venni az aradi bankoktól. A bankigazgatók kijelentették, hogy nem zárkoznak el a város kéreése elől és ha módjukban van, szí-

vesen bocsátanak rendelkezésére olcsó kölcsönt, azonban a jelenlegi viszonyok ezt lehetetlenné teszik. Kérték a főpolgármestert, hogy a tűzoltó-felszerelések beszerzését halasszák a jövő év elejére, amikor a kilátás van arra, hogy javulnak a pénzügyi viszonyok és a bankok minden megerőltetés nélkül tudják a város rendelkezésére bocsátani a két millió kölcsönt. A bankigazgatók kérésére az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy az ügyet jövő év elejére halassza.

Egy fiatal hegedűművész tragédiája.

(A tizenhárom éves Nagy Jánost halálra gázolta egy autó.)

Megrendítő szerencsétlenség történt Budapesten, amely szédületes pályafutásában derékban törte ketté egy világhírű álló fiatal magyar hegedűművész karrierjét. A megrázó esetről budapesti tudósítónk a következőket táviratozza:

A Múzeum-körúton ma egy autó halálra gázolta Nagy János 13 éves hegedűművészt. Apjával, aki Szabadkán péksegéd és aki meglátogatta a fiát Budapesten, együtt sétált. Az uttest közepén a fiú megállt, hogy óráját egy vilamos óra után igazítsa. Apja ezt nem vette észre és előbbre ment. Ekkor egy autó száguldott arra és az órával elfoglalt művészt elgázolta. Az autó tovább robogott s így nem lehetett megállapítani, hogy ki volt a soffőr és kik ültek az autóban. A szerencsétlenségről értesítették a mentőket, akik a fiatal művészt a Rókus-kórházba kísérték, ahol egy óra múlva belső elvérzés következtében meghalt.

Nagy János még gyermek volt, de már kész művész. Két évvel ezelőtt Paganini-hangversenyével ámulatba ejtette a Zeneakadémia vizsgahangversenyén összegyűlt közönséget. Tanárai csodálták bámulatos muzikalitását és zenei memóriáját. Játsszi könnyedséggel transzponálta Paganini legnehezebb etűdjait. Igazi

Albérlok ligája.

(Szervezkednek a budapesti albérlok).

Budapesa. Az „Albérlok Ligája”-nak gondolata a nemzetgyűlési képviselők köréből indult ki, akik közül sokan érzik az albérleti jogviszony rendezetlenségéből származó nagy hátrányokat. — Strauss István és Petrovics György képviselők pendítették meg az egyesület alakításának eszméjét azokon az értekezleteken, amelyeket a képviselői lakásinség enyhítése ügyében nemrég tartottak. Az ő felkérésükre Lukács György volt kultuszminiszter, nemzetgyűlési képviselő vállalta magára a liga megszervezésének feladatait és Jambrikovics mérnökkel együtt haladéktalanul hozzálátott a terv megvalósításához. December tizedikén délelőtt tizenegy órakor alakul meg formálisan az ügyvédi kör helyiségeiben az Albérlok Ligája. Lukács György nemzetgyűlési képviselő a szervezkedés indokairól a követ-

hegedűtalentum volt, aki megtalálta az utat hangszere szelleméhez. Zseniális nyelvtalentumáról is bizonyosságot tett azzal, hogy két hónap alatt megtanult angolul. A 13 esztendősi fiú meglehetősen irodalmi műveltséget szerzett. Hubay Jenő a tragikus sorsu virtuósról a következőket mondotta tudósítónknak:

— Vecsey óta ilyen hatalmas talentum Pártos István kivételével nem volt. Nagy János predestinálva volt arra, hogy a legnagyobbak közé emelkedjék. Őt is utólrta a tragikus fiatal magyar talentumok pusztulása céljuk elérése előtt. Pártos is 16 éves korában Hollandiában halt meg.

Nagy János Szabadkán született, ahol atyja szegénysorsu péksegéd. A fiúcska vékony, erőtlenséggel, kissé sántított. Az elemi iskolában fejlett szellemi képességeivel és páratlan muzikalitásával tűnt ki. Tanító felhívták rá Lányi Ernő zeneszerző figyelmét, aki akkoriban a szabadkai városi zeneiskola igazgatója volt. Lányi gondjaiba vette és taníttatta. Mikor nyolc éves korában először hangversenyezett idegen környezetben, hatalmas sikert aratott és a műértők második Vecsey megerőltetését látták benne. Budapesten Hubay Jenő vette pártfogásába. Legutóbb Palicson rendezett hangversenyt.

következőket mondta:

— Miután már a háztulajdonosoknak és a lakóknak is van már szervezetük, az albérlok is szervezkedni kívánnak érdekeik védelmére. Köztudomásu dolog, hogy Budapest lakosságának jelentékeny része a nagy lakásinség miatt albérleti minőségben bérel otthonát és a főbérlok sokszor ropant nagy visszaéléseket követnek el velük szemben. A főbérlok a lakásért csekély összeget fizet és ha van albérloje, akkor vele fizeteti meg háromszorosan-négyszeresen, sőt még ennél is nagyobb összegben az egész lakás bérét. Szervezkedni kívánnak tehát az albérlok is, hogy kiuzsoráztatásuknak véget vessenek. A szervezet azt fogja kívánni a kormánytól, hogy a lakásrendeletet, az albérlok jogos kívánságainak megfelelő módon módosítsa. Egyesület formájában kíván működni az Albérlok Ligája és állandó alakulás akar maradni, amely mindig figyelemmel kísérje az albérlok érdekeit.

Felelőtlen szónoklatok.

(Báró Korányi a magyar jóvátételről.)

Budapest. Korányi Frigyes báró, aki mint meghatalmazott miniszter Párisban a jóvátételi bizottság és a magyar kormány között az összeköttetést tartja fenn, Budapestre érkezett és nyilatkozott a „Magyar Hírlap” munkatársának. Ezeket mondotta:

— A legfontosabb, hogy az antant Magyarország teherviselő képességéről kapjon tiszta képet. Főleg a költségvetésünk, fizetési lehetőségeink, ipari ágazataink és fizetési mérlegeink érdeklik az államokat, de élelmiszer viszonyaink és munkabérein is. A kívülről jövő ellenáramlatokkal szemben csak tiszta és becsületes válasz lehet az utunk. A magyar pénzügyi és gazdasági helyzet objektív megismertetése nagy befolyással lesz a reparációs helyzetre, mert a bizottságok az egész magyar közéletet figyelik. Felelőtlen szónoklatok csak elmérgesíthetik a helyzetet. Hogy mikorra várható a döntés, nem tudni, mert a német reparációs kérdés lekötötte a tárgyalásokat. A magyar ügy referensei különleges megbízásokat is kaptak, s így nincs kizárva, hogy döntés csak három hónap múlva lesz.

Mulatságok.

— Az Aradi Hajós-Egylet december 16-án este fél 10 órakor a Központi szálló nagytermében műsoros táncestélyt rendez.

— Az ATE. táncmulatsága. Szombaton este a Fehér Kereszt nagytermében az Aradi Torna-Egylet táncmulatsága zajlott le. Előkelő közönség vett részt ezen a bálon, amely vidám hangulatban a reggeli órákig tartott. A hagyományos ATE. bálak közül talán ez sikerült legjobban. A rendezőség buzgalma dicséretet érdemel.

— A Növédelmi Hivatal Mikulás délutánja. Vasárnap délután a Növédelmi Hivatal ujszerű Mikulás-vásárral kedveskedett Arad város apró gyermekeseregének. A Fehér Kereszt nagytermében egész délután folyt a vásár. Volt Mikulás, cigányzene, cukrászda és minden jó, ami a kisgyermek fantáziáját izgatja. A Növédelmi Hivatal ismét értékes munkát végzett a Mikulás-vásár létrehozatalával.

— Hakoah bál december 23-án a Fehér Keresztben.

— Műsoros estély Kisjenőn. A kisjenői izr. nőegylet e hó 9-én táncal egybekötött nagyszabásu műsoros estélyt rendez az ottani kaszinó összes termeiben. Zeneszámok, szindarab, modern táncok stb. tarkítják az estély műsorát. A kisjenői nőegyleti bálakon minden időben találkoztott adott egymásnak a vármegye előkelő társasága s a kitűnő rendező tábor ezuttal is mindent elkövet, hogy a december 9-iki nagy estély méltó legyen a kisjenői bálak régi hírnevéhez.

— Felkérjük t. hirdetőinket,

hogy az „Aradi Közlöny” karácsonyi számára — amely a szokottnál jóval terjedelmesebb lesz és a rendesenél nagyobb példányszámban jelenik meg — feladni szándékolt hirdetéseit a hirdetésnek jó helyen való elhelyezése érdekében már most a kiadóhivatalnak beküldeni sziveskedjenek.

HIREK.

Kormány-válságok.

(Szerbiában, Belgiumban, Spanyolországban és Portugáliában.)

Belgrád. Pasics miniszterelnök benyújtotta a kormány lemondását. A király elfogadta a lemondást és a régi kormányt megbízta az ügyek továbbvitelével. (Rador.)

Brüsszel. A belga kormányt válság fenyegeti a katonai kérdések miatt. Theunis miniszterelnök ma benyújtotta a kormány lemondását. (Rador.)

Madrid. Guera miniszterelnök ma benyújtotta lemondását, mert a kamara elnöke megtagadta azt a kívánságát, hogy a marokkói kérdésben rendezett vitában a parlament ülésait vezesse. (Rador.)

Lisszabon. A portugál kormány lemondott, mert a parlament bizalmatlanságot szavazott neki. (Rador.)

— **Numerus clausus-mozgalom** Bucuresiben. Bucuresi. A bucuresi diákok között mozgalom indult meg a numerus clausus rendszer behozatala érdekében. Az agitáció következtében már is izgatott a hangulat az egyetemeken és attól tartanak, hogy a bucuresi egyetemen is hasonló zavarokra kerül a sor, mint Clujon (Kolozsváron.) (Rador.)

— **Az alkotmányreform a szenátusban.** Bucuresi. A Lupta értesítése szerint a kormány számolva az ellenzék körében felmerült nézeteltérés fejleményeivel, szerdán a szenátus elé terjeszti az alkotmányreformot. (Rador.)

— **A szovjet és Kruppék.** Berlin. A szovjet-kormány és Kruppék között megállapodás jött létre nagyobb mennyiségű hadianyag szállítására. (Rador.)

— **A magyar indeminás.** Budapest. A nemzetgyűlés tegnapi ülésén a kormány beterjesztette a hat hónapos indeminási javaslatot. — Friedrich István sürgős interpellációt jegyzett be, hogy miért maradt távol Magyarország a lausanne-i konferenciáról. Ezután folytatták a tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

— **Irországban nem szünek meg a kivégzések.** London. Casgrave, az ír szabadállam miniszterelnöke a Daily Heraldnak kijelentette, hogy a további irországi republikánus kivégzések elkerülhetetlenek. Amíg a republikánusok nem szolgáltatják be fegyvereiket, addig békéről szó sem lehet. A republikánusok arra számítanak, hogy az ideiglenes kormány visszariad a további kivégzésektől, de majd belátják, hogy tévedtek. Mary Mee Svineyt 25 napos éhségsztrájk után szabadon bocsátották és bezárástól a dublini nőkörházba. Az egyik elfogott republikánusnál megtalálták a de Valera-kormány teljes névsorát, amelyből kitűnt, hogy de Valera mint köztársasági elnök szerepel és a külügyministerséget is fentartja magának. Kabinetjének öt tagját letartóztatták.

— **Uj okleveles gyógyszerész.** Zeiner Árpád folyó hó 2-án az innsbrucki tudományegyetemen gyógyszerési diplomát nyert.

— **Az Aradi Fehérkereszt Gyermekvédő Egyesület** folyó év december hó 9-én délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését (Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 10. szám II. emelet. A közgyűlés után a rendező bizottság fog megbeszélést tartani. A tagok szíves megjelenésétéri az elnökség.

Gazdasági zárlat Arad megye körül.

(Tilos az élelmiszerek kivitel. — A prefektus szigorú intézkedése.)

Ma reggel érkezett vissza Aradra Georgescu János vezérfelügyelő, delegált prefektus, aki hivatalos ügyben több napot Bucarestben töltött. Megérkezése után azonnal megkezdte munkáját a prefektúrán és délelben fogadta az aradi sajtó képviselőit. A politikai helyzetről nyújtott először tájékoztatást. A kormány helyzetét szilárdnak tartja. Ezután az ármaximáló rendeletről adott nyilatkozatot. Elmondotta, hogy dr. Robu János főpolgármester bejelentette, hogy a megyében nem mindenütt tartják be szigorúan a megszabott árakat. A vezérfelügyelő kijelentette, hogy az összes járási főszolgabírákat behivatja Aradra, akikkel újból megtárgyalja a rendelet végrehajtását. **A maximálási rendeletet szigorúan be kell tartani.** Nemcsak azokat sújtja szigorú büntetés, akik a megszabott árnál drágábban árulják az élelmiszereket, hanem azokat is, akik a maximális árnál többet fizetnek. A vezérfelügyelő arra akarja kényszeríteni a termelőket, hogy

— **Szerzői délután rendez a Kölcsey-Egyesület** e hó 10-én, vasárnap, Endre Károly, Nagy Dániel, Reiher-Andor Endre és Szelle Károly dr. együttesében. A délután iródművektől tevődik össze, mert a központjában álló Nagy Dánielt, — kinek novelláskötete a napokban került kiadásra, — a múlt héten választották meg az Erdélyi Irodalmi Társaság rendes tagjává, Endre Károly erdélyi költőnek nem rég jelent meg egy verseskötete a budapesti Atheneum kiadásában, míg Reiher-Andor Endrének „Fekete máglya“ c. verseskötete Andor Endre név alatt egy két napon belül hagyja el a sajtót. A műsoron szereplő Szelle Károly dr. saját szerzésű zenedarabjait és néhány megzenésített dalát fogja bemutatni. A dalokat Z. Várady Margit énekli, míg az egyes számok előtt Fekete Tivadar szerkesztő fog konferálni.

— **Vallásos este az evangélikus templomban.** Az aradi evangélikus egyház vasárnap délután művészi nivóju vallásos estét rendezett, a melyen nagyszámú közönség vett részt. A templomi énekkar bevezető éneke után Frint Lajos esperes lelkész szép és tartalmas ünnepi beszédet mondott. Ezután Z. Várady Margit a kitűnő énekesnő operaáriát adott elő. Finom, csengő hangjával igazi műélvezetet szerzett a hallgatóságoknak. Organán Gellért Pál a városi színház karnagya kísérte szokott művészetével. H. Rátvay Anna egy költeményt szavalt hatásosan. A templomi énekkar záróénekeivel fejezték be a gondosan összeállított műsort.

— **Halálozás.** Csikrákosy Fodor József uradalmi intéző 64 éves korában hosszas szenvedés után f. hó 4-én Alsósimándon elhunyt. A megboldogult földi maradványait f. hó 6-án d. u. 3 órakor a róm. kath. temetőben levő családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **Olvassa el a divatrevü hirdetését.**

— **Szép könyvek barátjainak** figyelmet felhívjuk nagy könyvraktárunkra. A német irodalom legkiválóbb ujdonságai naponta érkeznek. Állandó vevőknek árkedvezmény. Kéret hirlapiroda.

termékeiket Aradra beszállítsák. Evégből megtiltja azt, hogy Arad megye területéről bármiféle élelmiszert kiszállítsanak.

Robu János dr. főpolgármester ma délelőtt folyamán felkereste Georgescu János vezérfelügyelőt és hivatalos jelentései között az Aradi Közlöny cikkei nyomán ismertette azt a hatást, amit az ármaximálási rendelet a megyében keltett. A főpolgármester közlései alapján határozta el magát Georgescu János delegált prefektus azokra a szigorú intézkedésekre, amelyeket nyilatkozatában kifejtett. Ezek között legnagyobb jelentőségű az, hogy az élelmiszer kivitel elől elzárja Arad megye határát. Eddig ugyan is nagymennyiségben szállították a szomszédos megyékbe az élelmiszereket, ahol jóval nagyobb árakat értek el, mint amennyit Arad megyében a maximális árak megengednek. Ez a szigorú intézkedés biztosítani fogja Arad város ellátását olcsó élelmiszerekkel.

— **Ismét megjelenik a miskolci Reggeli Hírlap.** Budapest. A nemrég betiltott miskolci Reggeli Hírlap újból megjelenhetik. A szerkesztőség kötelező ígéretet tett, hogy a jövőben közrendészeti szempontból aggályos cikkek közlésétől tartózkodni fog.

— **Üzérkedés hamis lisztjegyekkel.** Budapest. A rendőrség lisztjegyhamisítás miatt 14 kereskedőt vett őrizetbe. Egy Rombach-utcai vendéglőben hetek óta kenyérgyőrbörze folyt, amelyen köztisztviselők részére való hamis jegyeket árultak. A jegyekkel az összes budapesti malmokból és fogyasztási szövetkezetekből olcsón összevásárolták a köztisztviselők olcsó lisztjét és a napi áron eladták.

— **Mussolini unokatestvére.** Budapest. Mussolini olasz miniszterelnök unokatestvére, Mussolini Nándor Miskolcon lakik, ahol közművesmester. A magyar állampolgárságot már régebben megszerezte. Mussolini Nándor 1868-ban Campo Fornio-ban született, ahol atyja állatorvos volt. Miskolcon magyar nőt, Szabados Máriát vette nőül.

— **Hock János nem misézhet Amerikában.** Newyork. Bonzano János washingtoni pápai delegátus körlevelet intézett az amerikai püspökökhöz, amelyben elrendeli, hogy az Egyesült Államokba érkezett Hock Jánosnak szentmisére és egyházi funkcióra ne adjanak engedélyt.

— **Matyó-menyecskék Párisban.** Budapest. Huszontöt matyó-menyecske kért utlevelet a főkapitányságon, hogy Párisba menjenek, ahol nagy kézimunka-kiállítást rendeznek. Raoul Chelard francia kereskedelmi attasé elragadtatással szemlélte a matyó-munkákat és intézkedett, hogy egész Franciaország-ra szóló szabadjegyet kapjanak a készítőik. A kiállítás részére Párisban az egyik legelőkelőbb helyet biztosítják. Visszatérésük alkalmával a határon a magyar-francia kereskedelmi kamara egyik megbízottja várja őket.

— **Poloska sok van, Lovas lakástisztító csak egy van.** Str. Oituz (Illés-u.) 30a.

— **Fakereskedők a főpolgármesternél.** Az aradi fakereskedők küldöttsége ma felkereste dr. Robu János főpolgármestert és kérte az intézkedését a CFR igazgatóságánál, hogy az aradi fakereskedőknek bocsásson naponta legalább egy teher vonatot rendelkezésére, amellyel Arad és Zám között a szállításokat lebonyolíthassák. A küldöttség azzal indokolta kérését, hogy a város közönsége ellenkező esetben fa nélkül marad. A főpolgármester megígérte, hogy ebben az ügyben érikezésbe lép a CFR igazgatójához.

— **A város lisztellátása.** A város vezetősége felhívja az aradi és aradmegyei malomtulajdonosokat, hogy a város közönségének liszttel való ellátására tegyenek minták be-küldésével ajánlatot. A város közönségének naponta 50—60 vagon liszt szükséges.

— **Az „Ifjuság“ 5-ik száma** rendkívül érdekes tartalommal megjelent.

— **Két haláleset egy aradi családban.** Sulyos csapás érte Gartenberg Jeant, az Intercontinental szállítási vállalat egyik tisztviselőjét. Hétfőn hunyt el sarlachban hat hónapos fiacskája, míg ma másik gyermeke, egy nyolc éves fiú szintén sarlachban halt meg. A fiatal házaspárt teljesen megtörte a kettős haláleset. A gyermekek holttestét a felső temető halottasházába szállították.

— **Megszűnt a Mátyás diák.** Budapest. A „Mátyásdiák“ című régi élclap megszűnt. Harminc évvel ezelőtt alapította Wodiáner az Aradon is ismert Muray Károly íróval. A lap a kispolgárok és kispolgárok kedvelt élclapja volt. Utoljára Hanganay Sándor szerkesztette.

— **Elűtötte a mozdony.** Sulyos szerencsétlenség történt ma délután az aradi vasútállomáson. Mária Tódor vasúti alkalmazott feleségének ballábát a mozdony levágta. Mária kissé ittas állapotban akart keresztülhaladni a pályatesten és nem vette észre a tolató mozdonyt, amelynek kerekei alá került. Az előhívott mentők beszállították a kórházba.

— **A Károlyi-pör.** Budapest. Táv iratozzák: A Károlyi-pörben Nagy Vince dr. folytatta előterjesztéseit. A beszéd közben Garami Ernő új könyvéből olvas fel idézeteket, főleg azokról a tárgyalásokról, amelyeket Erdélyi János folytatott a magyar politikusokkal a román kormány megbízásából.

— **A Magyar Párt** december 10-re tervezett alakuló ülését a közbejött akadályok miatt december 17-én tartják meg.

— **Kaiser-Borax** nem hiányozhat egy hölgy toilett-asztaláról sem.

— **Emberölésért öt év.** Ez év augusztus havában a kontratói pusztán Kis György földesgazdát agyon löve találták. A megindult vizsgálat nyomán a gyanu Ungureán Tódorra és Ardeleán Antalra esett. A gyilkosság ügyében ma volt a főtárgyalás, amelynek során kiderült, hogy a vádlottak késő este keresztülhaladtak Kis György telken. Az további vélt bennük látni, visszavillával üldözöbe vette őket és ekkor Ungureán Tódor a nála levő fegyverrel rölött. Különböző enyhítő körülmények mellett Ungureán Györgyöt öt évi fogházra ítélték. Az Ardeleán Antal ellen emelt vádat eljuttették. — **Kása István** Gájban egy korcsmai vereség után megszurta viágosi Istvánt, aki hosszabb ideig kórházban feküdt. A későt sulyos testi sértés miatt egy havi fogházra ítélték.

A németek nem adják a Rajnát.

— Mit követel újabb Franciaország? — Nem lesz moratórium. —

— Egyházi kinevezés. Glattfelder Gyula csanádi püspök Stéger Gyula nagyszentmiklósi hitoktatót ferencfalvai plébánosná nevezte ki.

— Elhunyt hírlapíró. Oradea-Mare, Körösy Zoltán újságíró tegnap meghalt. A közbecsülésben álló újságíró halála széles körben nagy részvétet keltett.

— Szünet az Uj Kelet. Az erdélyi cionisták lapja, az Uj Kelet ma Aradra érkezett számában bejelent, hogy technikai okokból megjelenését egyelőre szünetelteti.

— Hirtelen halál a lakodalomban. Tragikus körülmények között hunyt el tegnapelőtt Jankovits Péter ismert aradi bérkocsitulajdonos. Jankovits a legjobb hangulatban töltötte az estét egy lakodalmon. Éjjel tájban hirtelen rosszul lett. A vendégek orvost hívtak, aki azonban nem tudott segíteni rajta. Jankovits Péter néhány pernyi szenvedés után szívizületében meghalt. A tragikus sorsu embert tegnap temették el nagy részvét mellett.

— Havazás miatt forgalomszünet. Bucuresti. A nagy havazások következtében az egyes vasúti vonalakon a forgalom szünetel, illetve nagy késéssel bonyolítható le. (Rador).

— Felgyúlt petróleum-vonat. Bucuresti. Baicui és Buda állomások között egy petróleumszállító vonat husz kocsija egy magaslapon elszakadt a mozdonytól és visszafutott Buda állomásra, ahol a kocsik kisiklottak és megrongáltak a pályateset. Nagyobb baj keletkezett azonban akkor, amidőn több kocsi petróleum felborult, meggyuladt és most az állomás épületét is veszélyeztetik a lángok. A szerencsétlenségnek több emberélet esett áldozatul.

— Hitelezési csalásért — tizenöt nap. Egyik hitelezője beperelte Ponta Mária aradi lakost, aki ellen a járásbíró marasztaló ítéletet hozott. Az ítélet után az asztalozó gyermekeire iratta át házát. Hitelezési csalás címén eljárás indult meg ellene és a ma tartott tárgyaláson az enyhítő körülmények figyelembevételével 14 napi elzárásra ítélték.

Mussolini és Krasszin.

(A kisanant új politikai iránya.)

Páris. A „Petit Parisien“ római tudósítója Krasszin és Mussolini tárgyalásairól azt jelenti, hogy a tanácskozások teljes egy óra hosszát tartottak. Krasszin nem beszélt olaszul és így a francia nyelvet használták. Megállapodtak abban, hogy Olaszország politikai képviselőt küld Moszkvába, elhatározták egy vegyes olasz-orosz bizottság alakítását, amely a gazdasági és kereskedelmi szerződéseket előkészíti. Az olasz politikában beállott változásra jellemző, hogy a külügyminisztériumot a Chigi palotában helyezték el, a régi helyiségeket a nagykorúvá lett olasz trónörökösnek engedték át, egész udvartartásával.

Páris. Francia politikai körök szerint a lausannei tárgyalások egészen új irányt adtak a kisanant oroszországi politikájának, a miben Benesnek volt nagy része. Felvetődött a megoldás, hogy a kisanant elismeri Romániának Besszarábiai jogait, viszont Oroszország használhatja a Besszarábiai kikötőket.

Berlin. A francia kormány újabb jegyzékben kifejti, hogy a németek nem tettek eleget leszerelési kötelezettségüknek. A francia kormány követeli a versaillesi konferencián vállalt kötelezettségek tökéletes keresztülvételét, e célból néhány gyár üzemének beszüntetését és több száz gép kiszolgáltatását, amelyek hadiszerek előállítására is alkalmazhatók. Követeli továbbá bizonyos iparok kelet behozatalának eltávolítását, amelyekből szükség esetén hadiszerek gyárthatók. A német külügyminiszter a jegyzéket elutasítandónak tartja. A jegyzékben foglalt kényszerrendszabályokról az a vélekedés, hogy azok nem annyira a Ruhr-vidékre, mint inkább a Rajna tartományokra vonatkoznak.

Berlin. Cuno kancellár beszédet mondott, amelyben többek között kijelentette, hogy Párisban

Seipel kancellár Bucurestben.

(Budapesti új gazdasági konferenciáról fog tárgyalni.)

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.

Megbízható diplomáciai körökből arról értesülök, hogy Seipel kancellár budapesti útja egyáltalán nem pusztán udvariassági látogatás, hanem igen fontos gazdasági, sőt esetleg politikai tárgyalások bevezetése. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy a kancellár magával viszi Budapestre Grünberger külügyminisztert, valamint arról is van szó, hogy vagy Löwenthal osztályfőnök, vagy Henne báró volt közéleti miniszter is elkísérik. Löwenthal osztályfőnök a magyar politikai viszonyok kiváló ismerője, ő készítette elő a Széll Kálmán—Koerber-féle kiegyezést is annak idején és több ízben volt már Budapesten. Henne báró néhány hónap előtt idözött Budapesten fontos gazdasági tárgyalások céljából. Az a körülmény, hogy esetleg Henne báró, vagy Löwenthal osztályfőnök Seipel kancellárt és Grünberger külügyminisztert elkísérik Budapestre, mindenestre amellyel szól, hogy az osztrák kancellár budapesti útja bizonyos — eddig még ismeretlen — magyar-osztrák megállapodások előkészítését és bevezetését jelenti.

Seipel kancellár egyébként január első vagy második hetében Belgrádba utazik, hogy összeköttetésbe lépjen a jugoszláv királyság kormányával is. A belgrádi utat az osztrák kancellár már szinte régen terve vette. Értesülésem szerint azonban január első felében okvetlenül sor kerül rá. Belgrádból Seipel kancellár valószínűleg Bucurestbe utazik, hogy a román kormánynál bemutatkozó látogatást tegyen. Amíg Seipel kancellár belgrádi útját diplomáciai körökben csupán udvariassági aktusnak tekintik, addig a Bucuresti látogatáshoz messze menő kombinációkat tűznek. Ezek szerint Seipel kancellárnak az a terve, hogy Romániával messze menő gazdasági szerződést köt. E gazdasági szerződés a két ország számára kölcsönösen a legnagyobb kedvezményeket biztosítaná, Ausztria ipari cikkeit, Románia pedig mező-

ly szellem kerekedett felül, amely nem szolgálja a békét. A Rajna-vidék szilárdan Németország mellett, Németország a Rajna-vidék mellett van. Nem engedhetjük, hogy a rajnai tartományokat elvegyék vagy felszabadításukat elhasszálják.

London. A brüsszeli előkészítő tanácskozás serényen folyik. A franciák minden moratóriumot elutasítanak, az angol kormány pedig előállt az ideiglenes moratórium javaslatától.

Páris. Poincaré tegnap a szak értőkkel összeállította a Brüsszelben előterjesztendő tervet. A Daily Mail szerint Párisban oktalanságnak tartják a Németországon való segítséget, hanem azt akarják, hogy inkább kárpótolják azokat a nemzetközi pénzembereket, akik a márkán spekulálva pénzüket elvesztették.

gazdasági terményeket és állatokat szállítana. Seipel kancellár Magyarországgal ugyan a legjobb viszonyt akarja, azonban Ausztria érdekében úgy találja helyesnek, ha az osztrák közéleti bizalmat bizonyos tekintetben függetleníti Magyarországtól. Néhány hónap előtt, amikor a magyar kormány Ausztria felé a határt elzárta, Románia segítette ki Ausztriát husszállítmányokkal. Seipel kancellár a román-osztrák viszonyt most sokkal szorosabbá és bensőségesebbé akarja fejleszteni.

Irodalom, művészet

Az ötvenéves Népszínház.

(Blaha Lujza, Pálmay Ilka és Küry Klára fellépte.)

Budapest. Vasárnap délelőtt tartották meg a Népszínházban a félévszázados jubiláris díszelőadást, amelyen a színház életben maradt nagyjai három alkalmi darabban léptek fel. Az előadásra minden jegy elkelt. Verő György három apróságát játszották. Az első népies jelenet, „Török biróné portája”, amelyben Blaha Lujza ünnepele aranylakodalmát. Amikor megjelent a színpadon, a közönség felállva éljenezte és tapsolta. A második apróság a „Nebántsvirág” szalójában játszódik le, ahol Pálmay Ilka vendégül látja st kerekinek osztályosait. A harmadik darab a „Lili” parkja, ahol a darab harmadik felvonását játszották el Küry Klárával a főszerepben. — Saint Hypothese márkát Kassay Vidor játszotta. A többi szerepben Szirmai Imre, Pallagi Adolf, Vidor Pálné, Gyöngvi Izsó, Pintér Imre, Rákosi Szidi és Garsi Mariska léptek fel. Az előadás nagy jövedelmét a nyugdíjalap javára fordítják. Egy páholy 25 ezer korona, zsölve 12 ezer korona, támlásszék háromezer korona volt.

Színházi műsor: Szerda: Zsidónő. A. bérlet. Rác Imre felléptével. Csütörtök: Carmen. B. bérlet. Péntek délután fél 4 órakor: Hamburgi menyasszony. Este 8 órakor: Obsitos. C. bérlet. Szombaton hét és fél órakor: Babavásár. A. bérlet. 10 és fél órakor: Körbe-körbe. Vasárnap három és fél órakor: Drótosztót. Este hét és fél órakor: Babavásár. B. bérlet. Este 10 és fél órakor: Körbe-körbe.

Rác Imre basszista vendégfellépésével kerül színre szerdán

este a városi színházban a Zsidónő. Rác Imrét Arad zenekedvelő közönsége előnyösen ismeri s fel lépte elé élénk érdeklődéssel tekint. Eleázár szerepét pedig Kertész Vilmos tenorista énekli, aki évekkkel ezelőtt lépett fel Aradon s hatalmas sikert aratott. A címszerepet Z. Várady Margit énekművész nő kreálja.

Csütörtökön este a Carmen opera kerül színre. A tenorszerepet Kertész Vilmos, a szintársulat tenoristája énekli. Nagyszerűen fog hatni a darabban a Csányi Mátyás által betanított harminctagu gyermekkar. Carmenra a jegyek a színház pénztáránál elővételben kaphatók.

Pénteken délután mérsékelt helyárák mellett az idény legsikerültebb operettje, a Hamburgi menyasszony kerül színre.

A legszebb magyar népszínműben, az Obsitosban Barics Gyula és Győző Alfréd, az aradi közönség kedvenc művészei lépnek fel pénteken este.

Karácsonyi fényképek! Nagy Géza fényképész műterme a gyermek fölvételekre való tekintettel reggeltől estig fűtve van. Fölvételek naponta (vasárnap is) d. e. 9-től este fél 7-ig egész napon át.

Babavásár operett nyáron került bemutatóra Pécsey Erzsivel. A szintársulat szombaton este eleveníti fel ezt a bájos nagy sikert aratott operettet. A fő nő szerepet Horváth Mici játsza.

A Körbe-körbe, Schmitzler szenzációs darabja szombaton és vasárnapon éjjel kerül színre a városi színházban.

Haladás-előadás. Hangulatos műsort élvezett végig az elmúlt szombaton a Haladás közönsége. A gyors egymásutánban pergő számok közül kiemelkedett Timkő Margit stílusos zongoraiátéka, nemkülönben jó volt Szilvássy Piroska hegedűszóloja is. A törekvő fiatal leány komoly szorgalmáról tett tanubizonyosságot egy Dancla-koncert ügyes interpretálásával. A heti jelentés és a szó-kásos tanuságos vetítések mellett Anyos Blanka volt újból a Haladás vendége, aki páratlanul hatásos szavalatával most is osztatlan sikert aratott.

Steinitzer és Török fényképészeti szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

Enescu mester, a világhírű hegedűművész december 8. és 9-iki hangversenyein a Kulturpalota helyiségei teljesen fűtve lesznek. Hasonló hangverseny csak a békeidőben volt Aradon s a párisi ünnepelt művész tiszteletére ez estélyek nivóban és művészetben elsőrangú voltáért is minden zenekedvelőnek ott kell lennie. Jegyeket Bloch cég árusítja.

Filharmonikus hangverseny Unger Ernő zongoraművész közreműködésével, Unger Mór tanár vezénylete mellett december 20-án a Kulturpalotában. Jegyek Scherhag H. és fia cégnél.

— A magyar—cseh tárgyalások. Budapest. A magyar—cseh gazdasági tárgyaláson a szokol-tartozások sürgős rendezését kérik a vidéki kereskedelmi kamarák. A kereskedelmi miniszter ebben az ügyben rövidesen szaktanácskozást hív össze.

Nagy Karácsonyi Vásár! Mélyen leszállított árak!
Női ruha és télikabátokban

IULIU PLESZ GYULA

ARAD, Strada Col. Piriol 3. (Vörösmarty-utca) 959
székely-épület hátsó bejáratával szemben

Nem lesz erdélyi bankszindikátus.

(Körzetenként szövetkeznek a pénzüntézetek.)

Az erdélyi bankok szövetségének megalakulása előtt felmerült bonyodalmakat már lezárta az Aradi Közlöny. Vasárnap délután az Aradi Első Takarékpénztár közgyűlési termében aradi és temesvári bankigazgatók megbeszéléseket folytattak a bankszindikátus ügyében. Temesvárról Probst, Novotny, Kubicek és Rudali igazgatók jöttek át Aradra. A megbeszélések csak általánosságban folytak és azt célozták, hogy ebben a nagy pénzüntézet érdekeket szolgáló ügyben Arad és Temesvár lehetőleg együttesen foglaljon állást. Megállapodás végül is csak annyiban történt, hogy az aradi bankok várják be a temesváriak kedden délelőtt tartandó értekezletének eredményét. Ma délelőtt 16 temesvári pénzüntézet képviselőiben tartottak értekezletet a bankszindikátus ügyében Temesváron. Az értekezlet túlnyomó többsége azt a határozatot hozta, hogy a csak Erdély területére létesítendő bankszindikátus nem szolgálja azokat a fontos érdekeket, amelyek a szindikátus céljai volnának. Erdély és a Bánság városai nem képezhetik ilyen

szindikátus központját, a hatóságok, amelyeknél a szindikátus eljárni hivatva van, az ország fővárosában székelvén, természetes az a vélemény, hogy a pénzüntézetek szövetségének központja csak az ország fővárosában lehet. A temesvári értekezlet a körzetenkénti egyesülést tartja kívánatosnak, mert csak a körzeti egyesületek szövetségével lehetne keresztül vinni azt, hogy az ország összes pénzüntézetet nemzetiségi különbség nélkül egy táborba tömörítsék. A temesvári értekezlet átiratot küldött a Nagyváradon tartandó pénzüntézet értekezletéhez, hogy a temesvári intézetek ott nem képviseltesk magukat és kéri, hogy a nagyváradiak ne egész Erdély területére, hanem csak Nagyvárad körzetére mondják ki a szövettséget. Amennyiben mégis erdélyi pénzüntézet szövetséget alakítanak a nagyvárad értekezletén, ez esetben kéri a temesváriak, hogy a címbe a *Bánságot hagyják ki*. A temesvári pénzüntézetek már megtették az előkészületeket egy bánsági bankszindikátus megalkotására.

Olasz-magyar barátkozás.

(Elutaztak Budapest olasz vendégei.)

Budapest. Az olasz vendégek tegnap elutaztak Budapestre. A bucsuzásnál a pályaudvaron megjelentek Castagneto herceg olasz követ, a követség tagjaival, Nelky Jenő konzul és Cindria Egon követségi tanácsos a külügyminisztérium részéről, az olasz-magyar kereskedelmi kamara képviselőiben Éber Antal elnök és Miklós Elemér igazgató, a külügyi társaság részéről Póka-Pivny Béla főtitkár, végül a székesfőváros képviselői. Az olasz vendégek bucsuja szívélyes és megható volt. Vittorio Fresco, az olasz küldöttség elnöke tudósítónak a következőket mondotta:

— A bucsu pillanatában érzett legmélyebb meghatótság és szeretetem a magyar nemzet iránt az igazi testvéri szeretet. Ne csüggedjenek, hanem dolgozzanak. Nem sajnálom a magyar népet, mert ilyen nemes, nagyrahivatott népet

sajnálni nem szabad, de megérttem és bizom fényes jövőjében.

Willy Jona, a Circola ügyvezető titkára a bucsuzásnál azt hangoztatta, hogy az olaszok ezen túl még energikusabban törekuszenek, hogy minden akadályt elhárítva megteremtsék a magyar-olasz kereskedelmi forgalmat. Főcéljaik szabad tranzitforgalom Jugoszlávián keresztül, a kollektív érdekek praktikus egyesítése, Magyarország bekapcsolása a tengeri kereskedelemben. A trieszti Lloyd társaságnak hetven óriási kereskedelmi hajója van. Ha Magyarországot sikerül közvetlenül bekapcsolni abba a hatalmas hálózatba, amelynek főpontjai Trieszt, Fiume, Vence és Brindisi, a magyar ipar és kereskedelem termékei piacra fognak találni nemcsak az Adriamenti államokban, hanem Egiptomban, Indiában és a legtávolabbi Keleten is. Mértékadó helyen közölték tudósítónkkal, hogy az olasz társasutazásnak messzemenő praktikus eredményei lesznek. Mindenek előtt megkötik a magyar-olasz kereskedelmi szerződést.

BUDAPESTI LEVEL.

Rövid a farsang — sok a bál.

Közeledik a farsang és Budapest sokat szenvedett ijusága tizennégyévestől 60 éves korig nagyban készülődik fogadására. A táncmesterek alig győzik a sok tanítványt, mindenki táncolni akar és aki az utolsó két esztendő táncbolygában nem vette ki részét, az most siet megtanulni shimmyzni, one-teppezni, valcerozni és tangózni. Főképpen tangózni, mert az idei szezon uralkodó ótánc a tangó. A tánc tanulása éppen olyan drága, mint minden más. Egy-egy hat hétig tartó tanfolyam beiratkozási díja személyenként 2000 korona, egy-egy magánóra pedig 1000—1600 korona. Tavaly január 7-től március 1-ig tartott a farsang. Az idén azonban sokkal rövidebb lesz, csak február 13-ig, harminckilenc napig tart Karnevál herceg uralma.

A bálók költségei nagyon megszáporodtak. Drága a terem bérlete, a cigány, a nyomtatványok, meg minden egyéb bál kellék. A Vigadó termének bérlete 60—80 ezer koronába kerül. A Gellért-szálló télikertjét 25.000, nagycsarnokát 25.000 koronáért adják bérbé. A budai Vigadó bérlete 30.000 korona, a többi fővárosi termék 18—25.000 koronáért bérelhető ki. A cigányzenekar 50 ezer koronán alul nem muzsikál végig egy bál éjszakát és tetemes kiadást jelent a bálrendezők számára a meghívók és jegyek nyomtatása. Vigalmi adóra a bevétel 25 százalékát kell lefizetni. Egy-egy bál rendezési költsége közel 200.000 korona. Nem csoda tehát, ha a bál belépőjegyek ára 500 és 1000 korona között mozog.

(Az ideai bálók.)

A Szent Gellért-szállóban november 12-ike óta minden második vasárnap az Országos inségnyitható akció Fehér Rózsá-estéket rendez. A Gellért-szálló termében különben az idén leginkább az egyetemi ifjuság bajtársi szövetségei fognak bált rendezni. A Vigadóban a következő sorrendben lesznek a bálók: Január 7-én Jógász-bál, január 11-én Ripporter-bál, január 13-án Medikus-bál, január 15-én a BEAC. Atléta bálja, január 18-án Technikus-bál, január 21-én Zsidó főiskolai hallgatók bálja. Február 1-én Széchenyi-bál, február 3-án Katoli

kus bál, február 4-én V. Ker. Nőegylet bálja, február 8-án Szirész bál, február 10-én Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének bálja, február 12-én Ország Gyermekegészségügyi Társaság táncestélye, február 17-én VIII—IX. ker. Nőegylet bálja, február 18-án Pékmunkások bálja, február 24-én Angol—Magyar Bank bálja, február 25-én Cipész-bál. Március 3-án Ékszerész-bál, március 4-én Vas- és fémipari tisztviselők bálja, március 10-én Bőrös-bál, március 11-én Szabómunkások jelmezes bálja, március 14-én vendéglős bál. A Budai Vigadóban pedig a következő farsangi mulatságok lesznek: Január 13-án Villamos alkalmazottak bálja, január 20-án Önkéntes tűzoltók bálja, január 27-én Drognista-bál. Február 1-én Budai Dalárda bálja, február 17-én Szabadság Dalnok bálja, febr. 24-én Felső iparisk. növendékek bálja. Ezekon kívül természetesen még sok bál lesz a többi táncteremben. Így a hagyományokhoz híven január végén a Lloyd-társaság dísztermében lesz a fakeskedők és fatermelők bálja, a Fabál. A Ivó- és Atlétikai Club épp ugy, mint tavaly, az idén is több bált fog rendezni.

(A bálózó költségei.)

Aki az ideai bál szezonra akar öltözni, az akár le is mondhat a bálózásról. Megfizethetetlen minden bál kellék. Egy valamirevaló frakk 100—150.000 korona. A frakk kölcsöndíja egy estére 1000—1500 korona és a viselt frakk is 40—50.000 koronába kerül. Egy pár lakcipő 10—12 ezer korona. Valamire való fehér ing 5000 koronába kerül, de lehet 2600 koronáért is kapni silányabb minőségűt. Egy frakk-nyak kendő ára 700—800, selyemből 2—3000 korona. Gallér 350 korona. Akinek pedig minden még a mult farsangról megvan, annak is éppen elég kiadása lesz. Egy ing mosatása és vasalása 70, egy galléré 25, egy pár kezelő 50 korona. Gyalog nem szokás bálba menni. Odafelé még csak jár a villamos. De hajnalban, mikor a tánctól fáradtan igyekszik hazafelé a táncos, kocsiba kell ülni. Most még csak nyolcvanszoros a tarifa, de mire megérkezik Karnevál hercege, talán teljesül a bérkocsisok régi, hő óhaja és éjjel százszoros tarifát szedhetnek az álmos utastól.

Arad szenzációja a

DIVATREVÜ

dec. 10-én vasárnap a Fehér Keresziben d. u.
4—7-ig. Kiállítás este fél 9-kor

művészt és élőmodelleken bemutatott divatrevü.

Jegyekről idejében gondoskodjon „Kelet” hirlapirodában

RUHA-SALONOK:

Bakács Miksa
Burlán és Strasser
Capdebó Rózsai
Holzer
Reiner György
Váradi Irma

KALAP-SALONOK:

Augusta
L'Elegante
Weisz Róza

Résztevő éégek:

Somló Testvérek divatruháza
Bárony Andor kötött-szövött áruház
Gábor Miklós csokoládé gyár
Bőripari Munkások Üzeme divatcipők
Kaufmann Iza Iparművész
Beregszász Lajos szücsáru
Székely Béla női fodrász salon
Vidorné fehérnemű salon

12887

PYRAM

a mai kor legtökéletesebb cipőkrémje!

Figyelje meg tisztító hatását!

Kérjen kifejezetten „PYRAM”-ot.

Weinberger Ferenc ékszerész,

Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-ter) 20. Orszi raktár al-
pacca díszműtárkban. Nagy karácsonyi occasió minden-
nemű ékszerekben. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás! 5948

On köhög? keresse fel azonnal a „Csokoládé Király”-t.

Csak Strada Metiana (Ferry-utca) 2. és vásároljon valódi töltött méhméz
arany-áibie, pametefü és szalmiak gyógyeukerkát. Címre vigyázzon

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (dec. 5.) Dol-
lár 161, márka 0.02.50, szokol 5,
dínár 2.30, francia frank 11.30,
magyar korona 6.75. Kifizetések:
Budapest 14.75, Bécs 440, Berlin
0.02, Prága 5.05.

Bucuresti zárlat (dec. 5.) Páris
11.22, London 725, Newyork 161,
Milano 7.98, Zürich 30.—, Prága
5.06, Bécs 0.0022.75, Berlin
0.0195, Budapest 0.0675, márka
0.02.25—2.30, angol font 718—
720, francia frank 11.15—11.20,
svájci frank 29.50—30.50, líra
7.85—7.90, dínár 2.35—2.40, dollár
159—160, osztrák korona 0.0026—
27, magyar korona 0.06.75—7,
szokol 4.95—5.

Budapesti devizaközpont jegy-
zések (dec. 5.) Napoleon 8800,
dínár 28.80—30, angol font 10600
—10900, dollár 2350—2425, Hol-
landi forint 924—939, márka 0.30
—35, leu 14.50—15.50, líra 113—
118, francia frank 163—169, szok-
kol 74—78, lengyel márka 0.15—
16, osztrák korona 0.035—36,
svájci frank 440—445, jugoszláv
korona 7.20—7.60.

Zürichi nyitás (dec. 5.) Berlin
00650, Newyork 52850, London
2398, Páris 3710, Milano 2650,
Prága 1685, Budapest 023, Zág-
ráb 180, Varsó 00350, Bécs 00076,
bélyegzett 00076.

Zürichi zárlat (dec. 5.) Berlin
0.0650, Amszterdam 210.50, New-
york 530.—, London 2404, Páris
37.10, Milano 26.65, Prága 16.85,
Budapest 0.23, Zágráb 1.80, Bu-
taresti 3.35, Varsó 0.035, Bécs
0.0076, lebélyegzett 0.0076.

Budapesti értéktőzsde nyitás
(dec. 5.) Salgó 30750, Rima 9625,
Köszén 67500, Államvasut 22750,
Cukor 117000, Olaj 7375, Ganz
595000.

Bécsi zárlat (dec. 5.) Prága
2275, Zágráb 243, Budapest 31,
Varsó 4.15, Milano 35, Bucuresti
500, London 32200, Newyork
71450, Páris 5000, Zürich 1.3500,
Berlin 9, Amszterdam 28320.

szólókiosztások

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.
Cezurát: **Dr. ROMUL MAGER**

NYILTTER.
Az ezen rovat alatt közzöttekért nem
visszatulunk felelősséget.
Korányi
fűszer és esmege áruhaza Bohus-
palota már **megnyilt.**
Legelőnyösebb beszerzési forrás.

**Szaloneukor
esomagoló**
a legfinomabb helypapirból rojtozva
legszebb saimekben nagyban és ki-
csinyben beszerezhető
BLOCH
papírüzletében. 5799

Kétüléses csukott kocsi
egy szánkó, háromezer darab használt
tetőfedő cserép, nagyobb gázrezsó
olcsón eladó. Cím: 12486
Wallinger hirdetőjében.

**Malomhenger rovatkolást
és
autogén forrasztást vállal:**
**Aradi Vasipari R.-T. vas-
öntöde- és gépgyára Arad.**

Legfinomabb páratlanul finom illatu
Kölni víz Eau de Cologne 10—20—40
Lel. Illatszerek különböző kedves vi-
rág illatok 1 deka 10 Lel. Fagybal-
zsam fagy daganatok azonnali meg-
szüntetésére 10 Lel. Baby orome 8 Lel.
Baby Neutral szappan 6 Lel. Baby
hintőpor 4 és 6 Lel. Szalmiak, pemete,
senaga, király-ekorka köhögés ellen
4—5 Lel. Hajdu tea köhögés ellen 6
Lel. Tyukzem collodium kipróbált
biztos hatásu tyukzem-irtó 15 Lel.
Salétrom sonkak pácolására. 5850
Dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

Fényes bádogok
minden mérethez
**horganyozott és fekete
fedéllemezok**
minden számban,
patkó-sarkok
a legolcsóbban csak
Risztó György
vasraktárában. 12486
ARAD, Plata Avram Iancu (Szabadság-
ter) 14. Cipőszövetkezetnél az udvar-
ban jobbra.

AZ IGAZI UTAT!
Hamburg & Postfach 18301
H. H. SOHN, betétközvetítés
közzöttekért megfizetett
dék, ellenkező esetben az összes
bevált Szavatok általános feltételek
szerelem a legelső lépésben
csaló ajánlatokká válhatnak
szerelem és esmege áruhaza Bohus-
palota már megnyilt.
Legelőnyösebb beszerzési forrás.
Hétfőre tanácsot
szerelem és esmege áruhaza Bohus-
palota már megnyilt.
Legelőnyösebb beszerzési forrás.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

A nagyérdemű közönség szives tu-
domására hozzuk, hogy december
2-ától minden nap és vasárnap délelőtt
**Vadászkürt
étteremben**
**Kozák Dávid brassói el-
sőrendű zenekara hang-
versenyez.** Tisztán kezelt hegy-
aljai fajborok, legjobb étkek, délelőtt
zóna-reggelik, figyelmes és pontos
kiszolgálás!
**Szombat és vasár-
nap reggelig nyitva.**
Kiváló tisztelttel: Szalpiéter FMhp
és özv. Sebestyenné, a Panonia ét-
terem volt tulajdonosnője. 11778

200,000 Lelel
társulnék iparvállalathoz
vagy üzlethez. Ajánla-
tot „AGILIS” jelígyével
12486
WALLINGER hirdetője továbbit.

**Veszek régi hamis fogakat
és egész fogsorokat
Kun ékszerész.**

Alkalmi vétel!
Főtér mellett lévő modern emele-
tes ház feltűnése olcsón eladó.
Megbízott Mátész közta Strada Romanului
(Zrlay-utca) 6. sz. 11778

Gábor József
cukorka és esmegeüzlete
Arad, Str. Brancovici (Lázár
Vilmos-u.) 3.
**Legfinomabb cukorkák és
esmegeárak állandó nagy
raktára. 12694**

Román, francia, német, angol
nyelveket tanít gyorsan
könnyen tökéletesen.
Jean Goldberg
a modern nyelvek tanára. Str. Emi-
nescu (Deák F.-u.) 9. II. em. 5908

Hölgyeknek mindennapi használatra.
Úrakkal borotválkozás utánra
ajánljuk a
HELACITOT
Iszadó fényes szíres arc, egyszeri le-
mosásra csodás szép lesz, mintha va-
lamit lehetett finomságu harmattal volna
bevonva. (Miteszerek) atkák pár nap
alatt elmulnak. — Legértelmelesebb
arcszépítő. — Készíti
Dr. Földes és Hehs Margiterema gyára.
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micaioaca. 12091

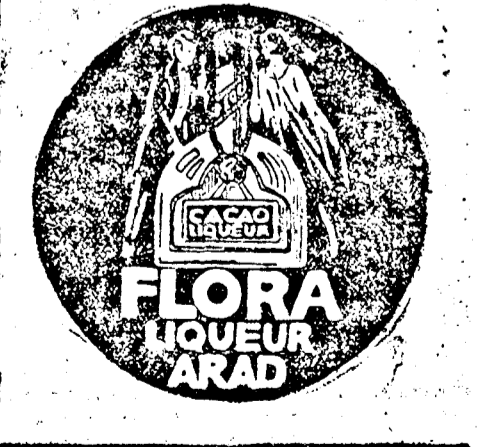
**A felszámolás alatt álló
comiausi (őszentannai) szü-
vetkezetnél egy ajtó**
5945
Wertheim-szekrény eladó.
A Wertheim-szekrény a Szövet-
kezet helyiségében megtekinthető.

**Szénát, takarmányt
vesz, elad** 5944
mindenkori napiáron, prima szénát
ajánl vaggontételekben, prompt, vagy
későbbi szállításra lazán, vagy préselve
Deutsch Mór takarmánykeres-
kedő, Targu-Murás (Marosvásárhely)
Szent György-utca 16. szám (főpostá-
val szemben). Sürgőnycim: Takar-
mányiroda, Targu-Murás. Telefonsz. 83.

**Legolcsóbban vásárolhat
karácsonyra** 5948
**brilliáns gyűrűt
és arany-ékszer**
WALDMANN-nál,
Plata Avram Iancu (Szabadság-ter) 14. sz.

Játékkereskedők figyelmébe
Karácsonyi játékvásár!
Németországi játékárú nagy-
választékban, ugycsintén kés,
olló, alumínium áru és egyéb
norinbergi cikkek érkeztek
1249
Finkelstein József
papir- és norinbergi kereskedésebe,
Galea Panatului (Asztalos S.-u.) 4.

**Kereskedelmi
irodában**
Fárműködött, magya-
rul, németül és ro-
mánul tudó munka-
erő, továbbá egy ma-
gyarul és németül
tudó gyorsírásban is
járatos
gépirónő
azonnali belépésre
kerestetik
Cím a kiadóhivatalban. 5951

Gyárhelyiségnek megfelelő több teremből álló helyiség a belváros-
ban berendezéssel együtt eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében

Aranyat, brilliánkövet, régi fogakat, ezüstneműt vesz **ZINNER,** ékszerész és órá-
sz, Strada Metianu (Ferry-utca)

Köhög Ön?

vegyen méz, maláta,
menthe, eucalyptus,
eibis onkorkát.

Mikulásra!

Osokoládé Krampuszok,
ördögök, ajándék tárgyak
nagy választékban.

Gábor

eukorka üzlet.
Str. Alexandru (Salac-u.) 1.

Utleveleket 45 leiert láttamozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger eipüzlet, főtér és Weiss Dávid nagykereskedése Str. Mărășesti (Kossuth-utca.)

Apró hirdetések

Alkalmazás.

ÁLLANDÓ ÁLLÁST KAP, ha az „Aradi Közlöny” ezen rovatát használja.

NÉMET, magyar perfielt levelezőnöt műszaki üzlettem részére keresek helyben. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelige alatt továbbít a kiadó. 5943

LÁKATOS SEGÉDET finomabb munkára keresek Gáspár műszerész, Strada Horia 1. 5941

FIZETŐ LEÁNYOK felvétetnek Csajda Ferencné női divatterme Strada Moise Nicoara (Petőfi-utca) 13. 5930

HÁZVEZETŐNÖNEK ajánlkozik fiatal nő magányos urhoz. Vidékre is elmegy. Cimeket a kiadóba kér. 5933

BEJÁRÓNÖNEK ajánlkozik jobb nő egész napra. Cimeket a kiadóba kér. 5934

ÓNÁLLÓ főzőnő arházhhoz ajánlkozik. Molnárné, Str. Episcopul R. Cionogariu (Vécsey-utca) 11. 5950

FOGTECHNIKUS tanulónak, négy középszintűt végzett fiu, vagy leány felvétetk. Cim kiadóhivatalban. 5936

FIATAL nő gazdasszonynak ajánlkozik magányos urhoz, lehetőleg vidékre, Cim a kiadóban. 5938

ÁZSUROZÓ ÉS FÉLZÖNÖK kerestetnek. Löw és Bakács Strada Brațianu (Weltzer-utca) 11. 12892

VARRÁST, kőtozást vállalom. Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 28. 5935

MOSÓNÓ házakhoz ajánlkozik Mosotzy telep, Bethlen-utca 8. 5939

FIATAL ASSZONY három éves kislával főzőnőnek ajánlkozik kisebb családboz. Ért a tehénfejéshez és baromfi tenyésztéshez is. Vidékre is megy. Cim a kiadóban. 5952

NŐS, szakképzett gépész azonnali belépésre állást keres. Ért a gőzgépek és motorok kezeléséhez. Cim a kiadóhivatalban. 5954

HÁZVEZETŐNÖNEK ajánlkozik idősebb házaspárhoz szorgalmas, intelligens nő. Cim Wallinger hirdetőjében. 12485

HÁZMESTERNEK ajánlkozik gyermektelen házaspár. Cim Wallinger hirdetőjében. 12485

GYERMEKKOCSIK festését, gummizást, fedélkészítést vállalom. Strada Bolintineanu (Arany János-utca) 1. Fűrészgyár mögött. 5963

Egy bejárónót keresek. Str. Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 9. szám. 1. emelet. 5961

FAIPAR telepre gyakorlattal bíró tisztviselő ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 5960

TISZTESSÉGES, szorgalmas leány üzletbe, ki háztartásba segédkezik, bizonyítvánnyal, azonnal felvétetk Galea Saguna (Váriassy Lajos-utca) 52. Markóvits Ida. 5967

IRODAI munkákban jártas gazdatiszt állást keres iparvállalatnál, vagy uradalomnál. Megkereséseket „Jövő” jelige alatt Kelet hírlapiroda továbbít. 12594

UISÁGÁRUSÍTÁSRA tisztességes család kerestetik bódéhoz. Kelet hírlapiroda. 12594

Üzletek.

FÉNYES ÜZLETE LESZ, ha hirdetését az „Aradi Közlöny” „Üzletek” rovatába feladja.

SOMBATENI (SZABADHELYEN) egy igen jól jövedelmező fűszerüzlet trafikkal, korcsma és mézszárszékkal haláleset miatt szabad kézből azonnal átadó. Megtekinthető özv. Viktoria Jagárnél Sombateni (Szabadhely) Aradm. 5861

FÜSZERÜZLET italméréssel, lakással, más vállalat miatt Pecica-Maghiara (Magyar-Pécskán) átadó. Cim a kiadóhivatalban. 5902

Különféle.

DIRECTE importált legfinomabb eredeti norvég, kevésbé halszaga Cod-liver-olj. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógyszerészre Arad. 12831

TÁRSULNÉK női szabóval, vagy szabónővel, kinek jól bevezetett szalonja van. Ajánlatokat a kiadóba „Szabó” jeligére kérek. 5937

TÁRSULNÉK ügyes manicűröző nővel, kinek lakásom rendelkezésre bocsátanám. Megbeszélhető 11-12-ig. Cim a kiadóban. 12892

CITERÁN alapos tanítást adok Strada Seminarului (Sima-utca) 1. Ugyanott egy Steier-citera megvételre kerestetik. 5953

A „BOGSZA”

növény és gyümölcsnedvből párolás útján előállított garantált természetes

L I K Ö R.
Lloyd 948.

Legszebb

és legújabb Karósonyi dísz tárgyak, nagyizinte szervizek és ivergárak legnagyobb választékban kaphatók:

Hájek utóda Strada Metianu (Forrai-utca.)

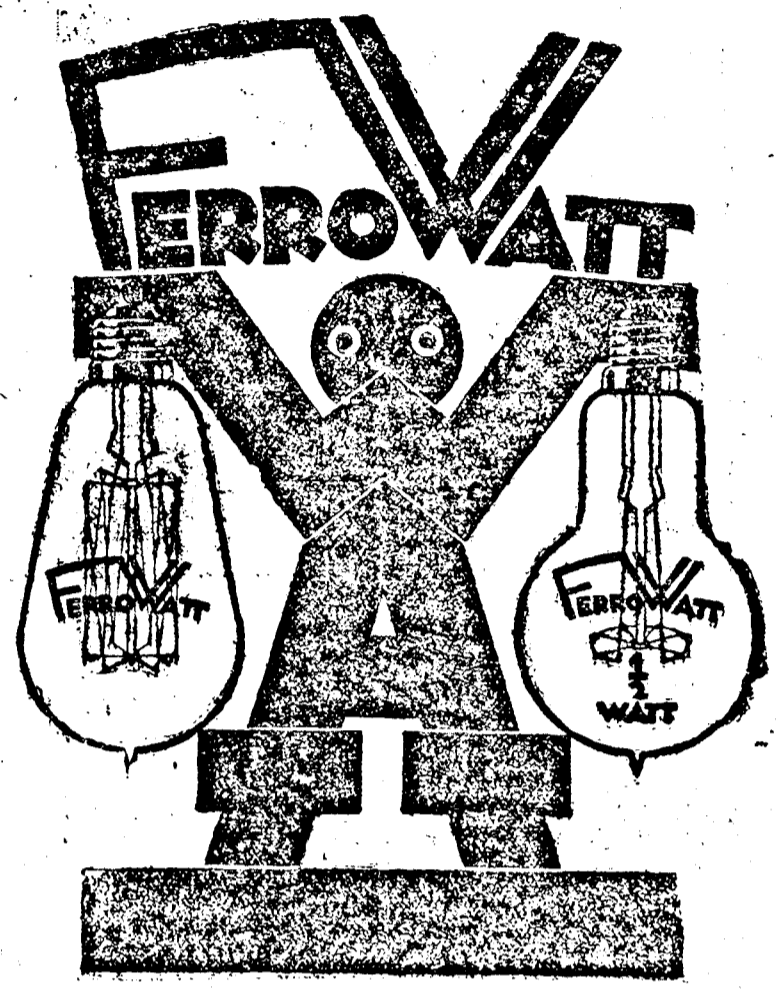
Kálmán Jenő

(Cégtulajdonosok: Kálmán és Kormos)

áruügynökség és bizományi üzlet.

Elvállalnak 12889 bel- és külföldi elsőrendű képviselőket bármely szakmából.

ARAD, Str. Consistoriului (Batthyány-u) 22

a kvalitás-lámpa.

Aki takarékoskodni akar, az csak az ilyen félwattos lámpát használja.

Aradi Hitelbank és Takarékpénztár RT.

Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. 5038
Elfogad betéteket magas kamatozással.
Arany és ékszer tárgyakra zálogkölcsönt nyújt.

25 évi gyakorlattal bíró kau-
cióval rendelkező

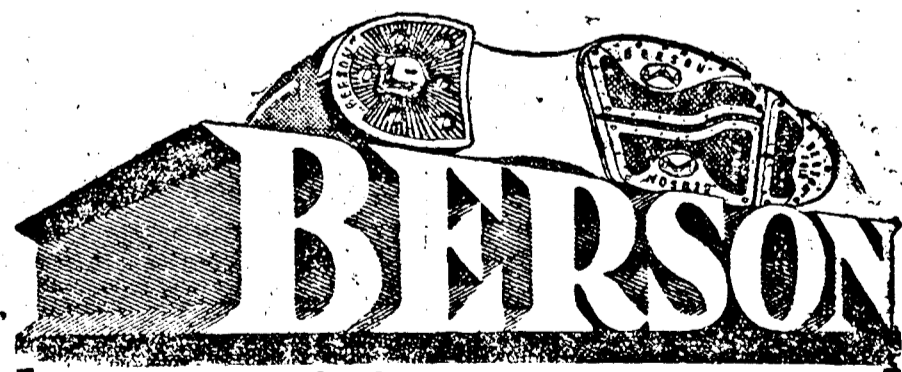
nős vaskereskedő,

román, magyar nyelvismerettel, m-előbbi belépésre üzletvezetői, raktárnoki, esetleg utazói állást keres. Szives megkereséseket „Muntean” címen WAL-LINGER-hirdetője továbbít. 12485

Komlous (Őszentanna)

községben a piactéren levő magánháza, mely bármily üzletnek, vagy gyógyszerártnak alkalmas, elutasítás miatt ELADÓ. 12485

Értekezni lehet ugyanott.

gummisarkok és gummitalpak

olcsóbbak és tartósabbak, mint a bőrből készütek.
Legjobb védő a nedvesség és hideg ellen. 12886

Németh Sándor és Társa

saját gyártmányu osokoládé, bonbon és dessert áru gyári lerakatát tekintse meg. ARAD, báró Bohus-palota, Apollo mezei mellett.

Nikkasztásokat, bádogos munkákat, ugyszintén vízvezeteket ujat és javításokat legjutányosabban vállal

Kohn József, Arad,

Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 32.

OSRAM
DERENGVEÉGŐ

A legolcsóbb fényforrás reklámokhoz, félhomályvilágításhoz, jelzési célokra

„Reclama” 2326. szám.

Apró hirdetések.

Levelezés.

ISMERETSÉGÉT KITERJESZTHEIL, az „Aradi Közlöny” ezen rovatja utján.

„NAGYKERESKEDŐ” jelzésre levél van a kiadóban. Kérnem átvenni azonnal. 5965

„PROBÁLJUK MEU” jelzésre levelet tessék átvenni. 5966

Házasság.

JÓ PÁRTIT CSINÁL, ha az „Aradi Közlöny” ezen rovatában hirdet.

Vétel és eladás.

NAGY HASZONRA TESZ SZERT, ha az „Aradi Közlöny”-ben hirdet.

FRACK-ÖTÖNY, teljesen új, legfinomabb minőségű, középtermetre eladó. Cím a kiadóban. 5931

ELADÓ egy balkarus Singer Original cipész varrógép és különböző kaptafák. Cím a kiadóban. 5927

EGY hosszú zongora 4000 Leiert eladó. Cím a kiadóban. 5940

FÉKETE Jaquet-ötöny egészen új, középtermetű alakra eladó. Szabó-üzlet Bulev. Regina Maria (Boros Béni-tér) 20. 5542

1923. ÉVI összes erdélyi román, magyar német naptárak óriási választékban. Visszonteljesítőknek árengedmény Kelet hírlapiroda, Arad. 12593

MARSCHAL zongora 8000, ebédlő-bereendezés 5600, ebédlő-diván 1800, Schöberl-ágy 1200 Leiert eladók. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12892

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

SZAZ FINOM levélpapír, 100 selyempapírral bélelt borítékkal Leu 45.— Knie-szer papírkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

IRÓGÉPEK, kellekek, javítóműhely, Copyingoffice Szegfűnd, Str. Luther-utca 1. Telefon 111. 4588

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászönyveket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliza-palota.) 11895

MINDENNEMŰ ÉKSZERT, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

FESTMÉNYEK (ujak, kiváló művészek-től) érkeztek Kerpel műkereskedésébe. Ugyanott 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. 12871

VIRÁGKERESKEDŐK FIGYELMÉBE! Nagymennyiségben kapható la vágott fehér Crysanthém (Schumacher) 100 darab 500 Lei. Szabó kertészet Pán-cota. 5862

PALINKAFŐZŐ ÜSTÖK 90 literől 300 literig kaphatók Fratii Burza vaskereskedésében Aradon. 5752

SZÖRMET, fehérműt, szönyveket, mindennemű lakás berendezéseket vesz és elad Comissio Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. az udvarban balra. 5723

SZŐLŐTÖRKÖLYT, BORSEPRŐT nagyobb mennyiségben veszek. Ágris (Almásegres) Greguss József. 5867

HASZNALT butorok eladók Piața Catedraliei (Tökölly-tér) 6. szám, első emelet balra. 5883

NAGY francia objektív zongoratakaró eladó Strada Ghilba Birta (Varjassy József-utca) 20. 5962

GYERMEKMÉRLEG használt, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Cím Kelet hírlapiroda. 12593

GYERMEK SZÖRME boa és muf alkalmi vétel 398 Lei, szörmeszegélyek méterenként minden színben, mindenféle téli meleg árak érkeztek Hoffmannál, Fischer Elise-épület, Arad. 5955

MINDENKI TUDJA, hogy a karácsonyi ajándékok legalkalmasabb beszerzési forrása az Ortutay-palotában levő Szépművészeti Szalon. Régi és modern festmények, szönyvek és műtárgyak állandó kiállítás. 11911

KÉT ÚJ SELYEM PÁPLAN, két ágyra való kézimunka terítő, fehérműek, függönyök, store, alpacca evőeszközök, talpas poharak, dísztárgyak, 12 személyes carlsbadl étkező servise, stb. eladók Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. jobb. 1000

GYERMEKJÁTEK, szobaberendezés, gyönyörű nagy babával eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 12484

ZONGORA, rövid, keresztúros olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében. 12485

EGY spitzbiber bunda eladó „Comissio” bizományi üzlet, Bulevardul Regina Maria 20. (Az udvarban balra.) 5956

A KARÁCSONYI VÁSÁRRA VALÓ TÖKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szönyveket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat. Vidéki meghívásra kintazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 12907

VESZEK RÉGI arany, ezüst, réz és papírpénzeket, Lazar, Strada Eminescu 35. 5958

FRACK mellénytel, függöny, asztalterítő eladók. Cím Wallinger hirdetőjében. 12486

EGY kétszárnyas ajtó rárával együtt eladó. Bővebbet a kiadóban. 5882

GYERMEKJÁTEKOK nagy választékban kaphatók. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12893

MAGÁNJARÓ 6-os cséplőgarnitúra eladó. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12893

GYERMEKJÁTEKOKAT veszünk bizományba eladás végett. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12893

TACSKÓ, tisztafaj, szuka, hat hónapos, eladó. Scheffler, Strada George Popa (Ferdinánd-utca) 4. 5968

CASSAT keresünk megvételre. Cím Kelet hírlapiroda. 12593

BENZIN, vagy nyersolajmotor 8—10 effektív lóerős, megvételre kerestetik. Kohn József, Strada Consistorului (Batthyány-utca) 32. 12594

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingtalan.

OLCSÓ HÁZHOZ JUT, ha az „Aradi Közlöny” ezen rovatát átolvassa.

PIACTÉREN emeletes sarokbérház modern lakásokkal, nagy pincékkel 400.000 Leiert eladó. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12892

MAGÁNHAZ szép lakással, villany, vízvezeték és fürdőszobával eladó. Azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 5850

VÁROS LEFGORGALMASABB helyén két utcára szülő emeletes bérház nagy pincével, átadó forgalmas fűszerüzlettel, 325 ezer Leiert eladó. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12892

SZAZ—KÉTSZAZ hold földet keresünk bérbe gazdasági épületekkel. Cím „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12892

Oktatás.

MINDENKI MEGÉRTI, ha nyelvismeretét az „Aradi Közlöny” „Oktatás” rovata utján próbálja gyarapítani.

Ellátás.

MEGFOG HIZNI, ha az „Aradi Közlöny” által keres teljes ellátást.

FELTÉTLEN URI CSALÁDNÁL teljes ellátást keres fiatal házaspár. Ajánlatokat „Gazdálkodó” jelzésre a kiadóhivatáiba kér. 5932

URINÓ szerény igényekkel keres uri családnál teljes ellátást. Címeket a kiadóba kér. 5928

FIATALEMBER keres teljes ellátást urihelyen, esetleg csak ebédkosztot. Cím Wallinger hirdetőjében. 12485

TELJES ellátást keres különböző helyen három házaspár. Cím Wallinger hirdetőjében. 12485

NEGYEDIK POLGÁRISTA fiamnak jobb izr. családnál teljes ellátást keresek. Ajánlatot kérek Donáth Jakab Sanpetru-German (Németzentpéter. 5964

TELJES ELLÁTÁST nyerhet magányos nő. Bővebbet a kiadóban. 5929

Utlevelekre vizumot 55 Leiert legpontosabban leggyorsabban a KELET-hírlapiroda szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1

Valódi jäger alsótrikók megérkeztek LUSZTIG kötött- és szövöttáru fizetőbe Bulv. Regina Maria (Andrássy-tér) 14. sz. 12714